

Розділ

7

Бій

Бій

Ворог	196
Людина в бою	199
Основи бою	206
Основні бойові ситуації	218
Методика переміщення та вогню військових угруповань	235
Оборона	260
Засідка	264
Бій у темряві	272
Бій у місті	286
Взяття полонених	308

В сучасному бою не існує ліній фронту. Стрімкі та жорстокі бої ведуться на великих площах. Ворог намагається просунутися вглиб наших сил, щоб захопити важливі точки та вибити наші командні пункти та вузли забезпечення. Незалежно від Вашої поточної позиції Ви завжди повинні бути готові до бою.

Разом зі своїми товаришами Ви повинні готові протистояти будь чому, від диверсійних груп та партизанів до бронетанкових підрозділів. За лінією фронту немає "безпечної зони".

Пам'ятайте, що ворог ніколи не йде лише спереду, він також йде з флангів, тилу та неба!

©
Fot
o:
FM
V

©
Fot
o:
S
W
ED
IN
T

©
Fot
o:
Iva
r
Bli
xt,
FB
B

Поведінка противника

Противник

- може атакувати на *високій швидкості*
- мати *хороший захист* у своїй бронетехніці
- мати *велику вогневу міць*, особливо на відкритій і пересіченій місцевості
- може *висуватися на узбіччя з підрозділами*, оснащеними бойовими гусеничними машинами та машинами забезпечення
- можуть *атакувати з повітря*
- має технічне обладнання, яке дозволяє йому *виявляти нас і битися в темряві* та коли ми сховані в лісі, особливо якщо ми групуємося на узліссі
- противник також може *діяти невеликими загонами*, які здійснюють вогневі засідки, а потім швидко зникають зі сцени

Слабкі сторони противника

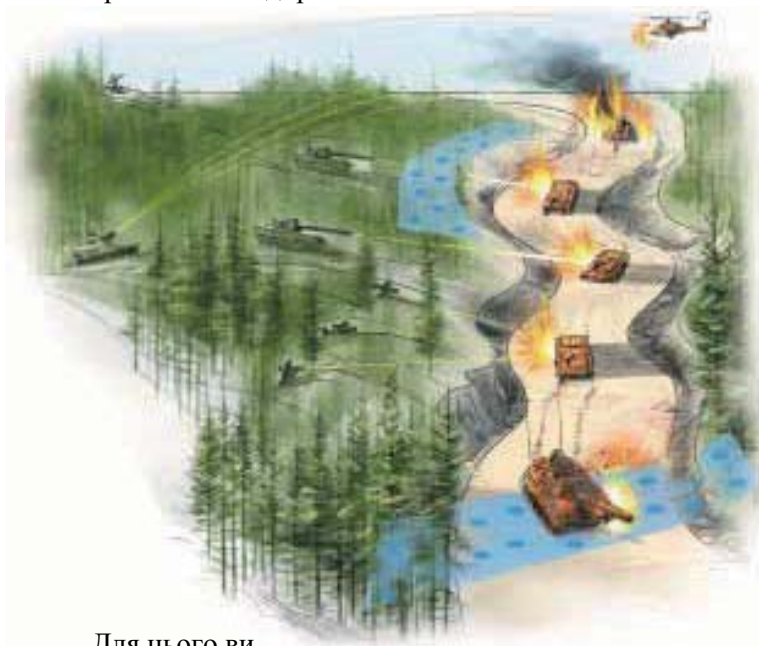
Однак противнику може бути важко використати всю свою силу атаки та техніку, серед іншого через наступне:

- Воювати на невідомій місцевості і в невідомих умовах завжди важко.
- Значні території нашої країни мають лісисту та важкодоступну місцевість, що обмежує можливості противника використовувати всю свою мобільність та вогневу міць.
- Тилові підрозділи противника не укомплектовані і більшість транспортних засобів технічного обслуговування змушені добиратися туди дорогами.
- Бойові машини противника вимагають великих ресурсів на технічне обслуговування, перш за все палива та боєприпасів.
- Тилові маршрути противника стають довгими і тому вразливими.

Наша поведінка

Щоб вирішити наші завдання, ми повинні вміти:

- *отримати розвідувальні дані про противника*
- *діяти та проявляти ініціативу, навіть якщо це пов'язано з ризиком для нас самих*
- *наносити удари по ворожих підрозділах зненацька та сильно – створювати можливості, де ми переважаємо та можемо зосередити вогонь*
- *бути швидкими та використовувати нашу мобільність та знання місцевості, щоб уникнути вогневої потужності противника*
- *бути наполегливим і мати можливість продовжувати бій, навіть якщо наші підрозділи відокремлені від старшого командира*

Вдарити ворожий підрозділ зненацька

Для цього ви повинні:

- *знати сильні і слабкі сторони противника*
- *вміти швидко і безпечно використовувати свою зброю в різних ситуаціях - ви можете зіткнутися з противником будь-де і в будь-який час*
- *вміти швидко і рішуче втрутитися, коли цього вимагає ситуація, навіть якщо ви не отримали наказу*
- *відчувати співвідповідальність і робити все можливе, щоб ваш підрозділ вирішував свої завдання*

Людина в бою

Бойове середовище

Середовище бою піддасть вас і ваше відділення великому стресу, наприклад:

- бути вразливим, боятися бути вбитим або пораненим
- побачити поранених і полеглих
- побачити зруйновані будівлі та постраждалих цивільних
- чекати і хвилюватися про те, що буде
- недостатньо інформації про те, що відбувається
- відчуття тривоги через те, що ви не можете виконати завдання у відділенні
- незважаючи на нестачу рідини та їжі, доводиться витримувати фізичні навантаження
- не спати або не носити сухий чи чистий одяг
- відчуття злість і ненависть до противника, який стріляє по тобі, твоїй родині і твоїй країні

Все це ви і ваша група повинні витримати, щоб вирішити завдання, які стоять перед вами. Це можливо, але ви не зробите це поодиночі. Бойове середовище є напруженим і вимагає від вас знати свою роботу настільки добре, щоб робити її із закритими очима.

Солдат і командир

Як командир відділення, взводу, роти чи командир вищого командування, ви розділяєте більшість тягарів солдата. Тиск однаково великий. Командир також хвилюється за свій підрозділ та інформацію, яку йому надають. Чи прийняв я правильне рішення? Чи правильно так розв'язати задачу? Чи вчинить ворог так, як я думав? Де я маю бути під час бою? Чи працюватиме зв'язок? Чи правильно розподілені медичні ресурси? Запитань багато. Відповіді приходять під час і після битви. Можливості знати “заднім числом” будуть. «Я б, мабуть, ...»

У складних ситуаціях погляди спрямовані на командира

Підготуйте розв'язання свого завдання, відповівши на наступні запитання:

- Що потрібно досягти?
- Що веде до успіху?
- Як мені проявити ініціативу?
- Які заходи потрібні?
- На які ризики я повинен піти?

Під час бою можливе лише просте.

Як командир ви повинні також:

- приймати рішення – навіть якщо вони важкі, а часом і неприємні
- будьте зразком для наслідування, якого очікують від вас солдати – вони очікують, що ви будете знати свою роботу та будете професіоналом
- беріть на себе відповідальність, будьте справедливими та дбайте про своїх солдатів
- будьте попереду, особливо коли завдання складне і небезпечне
- проявляйте сміливість, але переконайтеся, що ви не поводитесь нерозумно або не ризикуєте непотрібно і невинувато – завдяки своїм знанням і прикладу ви створюєте довіру з вашими солдатами та командирами
- «любіть ситуацію», вірте в завдання і вмійте його пояснити
- покажіть, що ви довіряєте особовому складу і вірите в них
- знайте переваги та обмеження свого особового складу
- вмійте хвалити, вимагати відповідальності та критикувати як позитивно, так і негативно

Перший бій

Результат першого бою буде дуже важливим для подальшої бойової цінності підрозділу, не в останню чергу з психологічної точки зору. У першому бою важливо подолати страх. Це природно відчувати тривогу і страх. Товариші довіряють вам і очікують, що ви вирішите поставлене завдання. Ці очікування можуть бути важкими, перш ніж ви дізнаєтеся, як ви функціонуєте під час бою.

Пам'ятайте стару істину - "як реагуєш під тиском у мирний час - так, мабуть, реагуєш і на війні". Якщо ви знаєте, що ви впораєтеся зі своїм завданням, навіть у важких умовах практики, вам, скоріше за все, не потрібно хвилюватися. Пам'ятайте, що у ворога ті ж хвилювання, що і у вас.

Нерішучість і бездіяльність зазвичай мають більш серйозні наслідки, ніж помилки в підході.

Ваші страхи та страхи ваших товаришів можна відволікти за допомогою будь-якої діяльності. Головне в бойовій ситуації – щось робити.

Інформувати і постійно повідомляти про те, що відбувається. Намагайтеся якнайдовше отримувати інформацію та розуміти мету діяльності. Тоді ви можете діяти самостійно, якщо щось трапиться. Обов'язково тримайтеся в бойових парах, особливо в темряві.

Якщо ви командир - стежте, щоб ніхто не вчинив безглуздо і не наражався на непотрібні ризики.

Забезпечте дотримання Женевської конвенції та солдатського статуту. Якщо ви командир, ви подаєте приклад, наприклад, коли поводитися з військовополоненими особливою важливістю. Підрозділ, який поводить з непотрібною жорстокістю, незабаром втрачає моральний дух

Після бою

Після битви важливо протистояти стресовим реакціям, виносити уроки і рухатися далі. Навіть якщо відділення не брало участь у прямих бойових діях, ви, можливо, зазнали та відчули тривогу та стрес, які потрібно «скинути». По можливості відділення збирається під прикриттям і пропрацьовує те, що сталося. Нехай висловляться всі в відділенні. Відділення повинне бути в змозі отримати уроки та рухатися далі.

Підсумок виконання завдання/доручення підбиває командир відділення, а такі запитання можна використовувати як підтримку:

- Що сталося?
- Як ви сприйняли подію?
- Що ви думали?
- Що ви відчували?
- Що станеться зараз?
- Як ви до цього ставитеся?
- Чого ви з цього навчилися?
- Що нам робити наступного разу?

Відділення під час «післярозмови» - щоденне очищення душі
Зверніть увагу на те, чи хтось із відділення виявляє ознаки потреби у більш кваліфікованій допомозі.

Більш важкі реакції на стрес

Симптоми

Симптоми стресових реакцій, які необхідно лікувати, часто схожі на реакції, які виникають у більшості людей до або під час бою, але набувають більш обтяжливого характеру. Зазвичай ви знову стаєте «самим собою», коли гостра небезпека минає, але при сильних реакціях певні симптоми залишаються.

Прикладами ознак більш серйозних стресових реакцій є:

- тривожність і неспокій
- тремор і тремтіння
- плаксивість
- зміни настрою
- труднощі зі сном
- поганий апетит

Підвищена чутливість і дратівливість можуть бути ознаками реакції на стрес

Слідкуйте за психічним станом товаришів

Ви також можете реагувати "всередині себе":

- відсутній, пильний погляд
- байдужість
- мовчання та закритість

Також не можна виключати, що за «впорядкованим фасадом» ховається повний хаос.

Лікування

Важливо піклуватися про людину, яка постраждала від гострої стресової реакції, надаючи підтримку товаришів. Налагодьте контакт з нею. Не ставтеся до неї як до хворої, а покажіть, що ви розумієте, що вона виснажена, що їй потрібна підтримка і догляд. Дайте їй зрозуміти, що те, що вона відчуває, є нормальним явищем і що це не завадить їй виконувати свої обов'язки в майбутньому, поки їй тепер дозволено відпочити та відновитися. Слухайте та уникайте говорити самому чи надавати «добрі поради». Не заперечуйте проблеми і не намагайтеся їх применшити.

Не кажіть їй «взяти себе в руки»! Психічно виснажена людина не може цього зробити. Вся її енергія йде на те, щоб тримати під контролем внутрішній неспокій. Якщо дозволяє обстановка, потрібно організувати для неї тихе місце для відпочинку і теплої їжі. Для неї також може бути доцільно тимчасово отримати менш важку посаду в підрозділі.

Сон - одні з найкращих ліків. Навіть якщо вона потребує лікування, у неї не повинно бути відчуття, що вимоги до неї зменшилися. По можливості вона повинна залишитися в підрозділі. Якщо товариш небезпечний для себе і свого оточення, йому необхідно надати кваліфіковану допомогу.

Лікування повинно характеризуватися:

- *швидкість* – раннє лікування
- *близькість* – до власного підрозділу
- *простота* – не заморочуйтеся, використовуйте кадри та ресурси підрозділу
- *очікування* – все з ним буде добре

Не забувайте підтримувати свого командира. Йому також необхідно "вивітрити" свій досвід і думки. Слід також звернути увагу на осіб, які працюють незалежно, наприклад, посилені на мотоциклах і солдати в тилу.

Як командир, ви також повинні переконатися, що завдання та навантаження розподіляються таким чином, щоб «найкращі» або найздібніші не завжди використовувалися по максимуму. Навіть найвправніший і досвідчений солдат може опинитися в стані стресу через надмірну роботу та відповідальність.

Навпаки, тренуйте та підтримуйте «слабку ланку», щоб вона не зазнала невдачі через те, що відчувається нікчемною чи недостатньо вправною.

Швидкість – Близькість – Простота –
Очікування

У кожного є свій розумовий і фізичний момент зламу.

Основи в бою

Підготовка до бою

Як солдат, ви повинні контролювати, перш ніж йти в бій:

- що ваша зброя справна (контроль зброї відповідно до військових інструкцій)
- налаштування для прицілу (зробити поправку на боеприпаси та температуру, встановити основний/бойовий приціл та налаштувати далекомір)
- отримані боеприпаси
- транспортні засоби
- обладнання для зв'язку
- санітарне обладнання
- захисне екіпірування проти зброї масового ураження
- маскування

Заряджання зброї здійснюється за наказом командира відділення. Крім того, ви повинні:

- адаптувати одяг до майбутньої діяльності
- набрати води і, якщо є можливість, пити гарячі напої
- повідомляти та виправляти помилки і недоліки
- спорожнити сечовий міхур і кишечник

Спорожнення сечового міхура *перед боєм* зменшує ризик побічних уражень, якщо вас вразять кулі чи осколки під час бою.

Команда (знак): **«Будь готовий до бою!»**

Не забувайте, що саме температура пороху, а не зовнішня температура, визначає температурну поправку!

Зброю можна заряджати подвійними магазинами, що дозволяє швидко міняти магазини під час бою.

Інші заповнені магазини зберігаються в кишенях на бойовому поясі нижньою частиною магазину догори та опуклою стороною назовні для полегшення перезаряджання та швидкої заміни магазину. У кишені, де зберігаються магазини, можна помістити додаткові коробки з патронами.

Блискавку польової куртки відтягують приблизно на 20 см, після чого затягують бойовий ремінь і підтягують передню частину куртки. Таким чином створюється простір для порожніх магазинів, які під час перезаряджання та заміни магазинів зберігаються всередині куртки, щоб уникнути плутанини із заповненими магазинами.

В інших кишенях зберігаються підготовлені до вибуху ручні гранати.

Принаймні один індивідуальний перев'язувальний пакет зберігається в кишені на правій нозі. Додаткові індивідуальні перев'язувальні пакети зберігаються в формі або бойовому спорядженні, як це визначає ваш командир.

Добре навчена бойова пара часто ефективніша за чотирьох невідготовлених солдатів

Тримайте інструменти для обслуговування зброї при собі. Додаткові інструменти для обслуговування зброї поміщається в рюкзак.

Як командир відділення, ви також повинні контролювати своє відділення та визначати розподіл:

- екіпірування відділення
- отриманих боєприпасів
- додаткових матеріалів

Повідомте командир, коли ваше відділення буде проконтрольоване та готове!

Обов'язково поширюйте надані орієнтири і інформацію, що була надана. Протидійте поширенню чуток. Також скористайтеся можливістю, коли є час, щоб покращити свої навички зі зброєю та спорядженням.

Бойова пара

Бойова пара — це найменша одиниця, яка може скоординувати вогонь і рух. Ви з товаришем регулярно формуєте бойову пару. Це означає, що ви захищаєте і підтримуєте один одного самостійно або у відділенні, особливо під час бою. Якщо один із вас поранений, бойовий напарник повинен мати можливість відтягнути свого товариша в безпечне місце, надати першу допомогу та викликати швидку медичну допомогу. У бойовій парі завжди повинен бути призначений старший.

Зброя, боєприпаси та інші матеріальні засоби розподіляються всередині бойової пари в залежності від призначення і завдання.

Бій відділеннями

Вогонь відділення в бою повинен бути зосереджений на одній території або на одному противнику. *Відділення є найменшою вогневою одиницею.* Командир відділення повинен так направляти вогонь відділення, щоб він використовувався максимально ефективно.

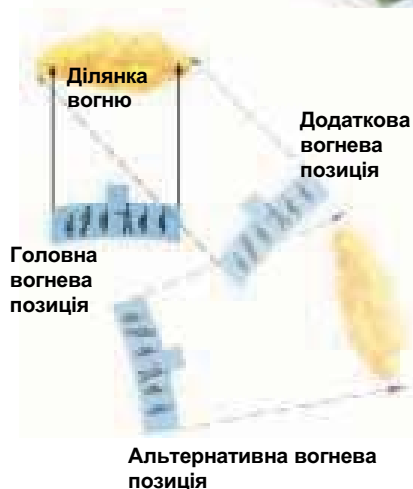
Зосередивши вогонь на одній ділянці, відділення може перевершити на ній ворога та ліквідувати його техніку та особовий склад.

Найбільшого ефекту досягає одночасне та несподіване відкриття вогню

Вогнева позиція

Бойова позиція відділення складається з вогневих позицій кожного бійця. Головна бойова позиція – це та бойова позиція, де повинна бути вихідне розташування відділення, якщо не вказано інше. Запасна бойова позиція повинна мати ту ж саму зону обстрілу. Альтернативна бойова позиція має інше розташування та іншу зону обстрілу. Бойова позиція зазвичай повинна мати захисні укріплення поруч.

Вогневі задачі

Відділення повинне мати одну головну вогневу задачу та одну-дві альтернативні. Задачі можуть виглядати, як у цьому прикладі.

Вогнева задача	Пояснення
Вогнева задача на конкретній місцевості "Вогонь по ..." "Вогонь між ... та ..."	Вогонь ведеться в заданому напрямку (між напрямками), по виявлених цілях та місцях, де, вірогідно, знаходиться ворог.
"Фіксований вогонь проти ..." "Фіксований вогонь між.... і ..."	Вогонь готується в заданому напрямку (між заданими напрямками), щоб його можна було швидко спровокувати в темряві чи в умовах обмеженої видимості.
"Вогонь перед 2 відділенням (опорний пункт В)"	Фланговий вогонь ведеться по виявлених цілях перед вказаним підрозділом (вказана бойова позиція)
Вогнева завдання уточнюється з метою «Знищити бронетранспортер в...»	Бронетранспортер необхідно вивести з бойового стану.
Стримуйте ворога (кулемет) на...» («... при проходженні 2-ї відділення до ...») («... при наступі взводу між ... і ...»)	Вогонь ведеться безперервно в район пожежі, щоб противник був змушений перервати поточні дії і піти в укриття або перегрупуватися.
«Прикрити просування 1-го відділення до...»	Вогонь ведеться по виявленим цілям, які впливають або можуть вплинути на просування 1-го відділення.
«Закрити димом від бронетранспортера на...»	Між цілями та нашими підрозділами пускається дим.
Засліпити кулемет на ..."	Дим пускається на ціль.
"Засліпіть бронетранспортер на ..."	Ціль освітлена

Вогневі сектори можуть бути доповнені рубежами стрільби (ліворуч, праворуч, близько, далеко).

Якщо відділення отримує завдання "Підготуватися до ..." - вона повинна так підготуватися до вогневої задачі, щоб виконати її як найшвидше за відповідним наказом.

Вогнева задача може бути доповнена

- часом відкриття вогню
- щільністю вогню
- протяжністю вогню
- звідки відкрити вогонь
- кількістю витрачених боєприпасів
- часом припинення вогню

Обрання цілі

При атаці

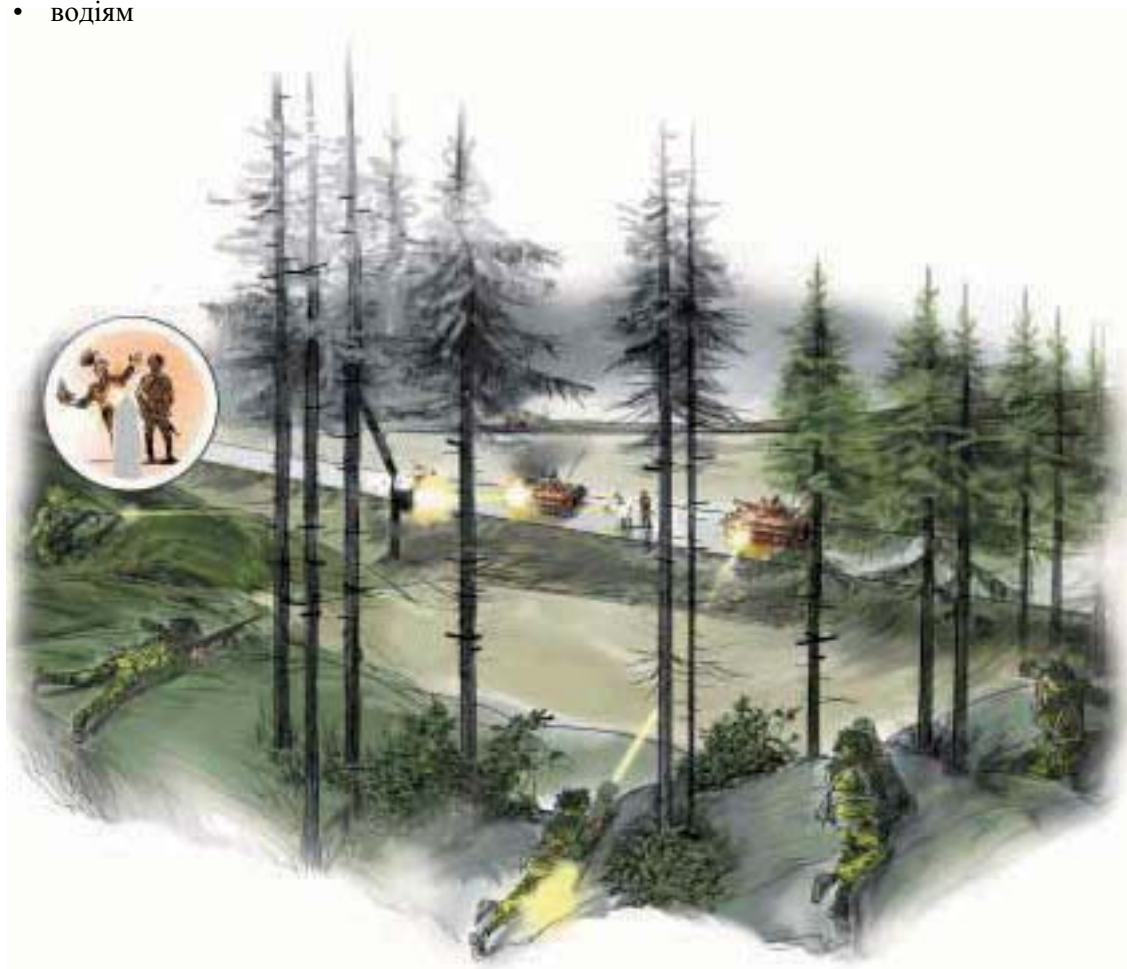
Боріться з ворогом, що заважає Вашому просуванню.

При обороні

Боріться з ворогом, що знаходиться в русі.

Стріляйте спочатку по

- найнебезпечнішим цілям – солдатам на близькій відстані, допоміжним та протитанковим засобам, готовим до вогню бойовим машинам
- найчіткішим цілям
- ворожим командирам
- водіям

Відкриття вогню

Стріляйте тоді, коли у ворога найменші шанси знайти укриття. Чим ближче Ви підпускаєте ворога – тим легше буде по ньому вдарити. Однак його не можна підпускати на відстань, на якій він може дістати Вас ручними гранатами. Часто саме ефективна дальність нашої протитанкової зброї визначає, коли відкривати вогонь. Однак іноді потрібно відкривати вогонь з більшої відстані, якщо ворога потрібно стримати, або якщо Ви є частиною сили, що веде атаку на згрупованого ворога.

Намагайтеся відкрити вогонь з максимальної кількості зброї одночасно.

Снайперським вогнем знищуйте ворога на великій відстані та малою кількістю пострілів. Примусьте ворога боятися Вас!

Розподіл вогню

Вогонь розподіляється між групою так, щоб уразити усі цілі.

Природний розподіл вогню:

- Ви обираєте ціллю ворога відповідно до Вашого розташування в групі
- Допоможіть товаришам. Почніть з ворога, найближчого до "Вашого".

Автоматчики обирають:

- піші цілі
- цілі ззовні бойових машин
- інші піші цілі або цілі всередині неброньованих бойових машин

Кулеметники обирають:

- цілі, які штурмують
- особовий склад забезпечення та протитанкові засоби
- особовий склад, який з'являється на бронетехніці

Гранатометники обирають:

- бойові броньовані машини на короткій дистанції

Гранатометники "Carl-Gustaf" обирають:

- бойові броньовані машини або закривати їх димом
- неброньовані цілі, з якими не можна боротися іншою зброєю

Снайпери обирають:

- начальники та інший ключовий персонал
- особовий склад забезпечення та протитанкові засоби
- цілі, що відрізняються за обладнанням і поведінкою

Командир відділення віддає наказ, якщо має відбутися будь-який інший розподіл вогню.

Команда стрільби

Додаткові приклади:

- "Гранатометники!
- Бронетранспортер!
- 100
- Повільна швидкість!
- Вогонь!"
- "З відділення!
- Друга година!
- Згруповані стрільці!
- 200!
- Половина магазину!
- Одночасно відкрити вогонь!
- Цілитися!
- Вогонь!"
- "Снайпер!
- Знищити командира на транспортному засобі справа!
- Вогонь!"
- "Кулеметник!
- Третя година!
- Транспортний засіб!
- 300!
- Половина стрічки бронебійності!
- Вогонь!"

Командир відділення керує своїм відділенням, використовуючи команду стрільби. Якщо всі бачать ціль і якщо необхідно негайно відкрити вогонь, команда стрільби буде короткою. В інших ситуаціях команда стрільби іноді повинна містити кілька завдань, головним чином для того, щоб кожен міг сприйняти ціль, встановити правильну ціль і відкрити вогонь одночасно.

Завдання команди стрільби	Приклад
1. Для кого ця команда застосовується	"1.Відділення!"
2. Боєприпас	
3. Встановлення трубки	
4. Мішень	"Дві години - великий камінь - відразу праворуч - стрільці!"
5. Розподіл вогню	
6. Відстань	"300!"
7. Бокова швидкість	
8. Режим стрільби	
9. Кількість пострілів або магазинів	"Десять пострілів!"
10. Вогонь	"Одночасне відкриття вогню – (цілься!) – вогонь!"

Не робіть команду стрільби довшою, ніж це необхідно, щоб дозволити відділенню швидко відкрити ефективний вогонь по цілі.

Якщо командир відділення не встигає дати команду або ви не чуєте цього, то наслідуйте приклад командира відділення або дійте на власний розсуд.

У екстрених ситуаціях вогонь можна відкривати без команди командира

Спостереження вогню і коригування вогню

Важливо спостерігати, як ведуть вогонь по відношенню до цілі. Якщо вогонь неправильний, про це потрібно повідомити стрільців.

Розташування відхилення зазвичай оцінюється в метрах. Якщо ваш вогонь неправильний відповідно до повідомленого спостереження, ви змінюєте приціл і точку прицілювання так, щоб вогонь був посередині цілі. Це називається *коригування вогню*.

Місце вогню вказано

- спершу *горизонтально* як "ліворуч" чи "праворуч"
- потім *вертикально* як "низько (під)" або "високо (над)".

Похибки вказуються в метрах (мілірадіан), а у випадку рухомих цілей також у ширині цілі (висота цілі), відраховується від центру цілі.

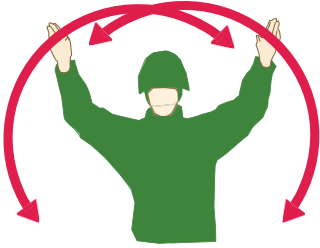
Постріли або черги, які влучають у намічену частину цілі, називаються «влучаннями».

Постріли або черги, які влучили в ціль, але не в середину, позначаються як «влучити вправо (вліво)»
 Низька (висока) половина!»

Щоб отримати найкращий ефект від кулеметного вогню, необхідно регулювання потужності за допомогою командира команди або заряджаючого

Припинення вогню

Знак "Припинити -
припинити -
припинити вогонь"

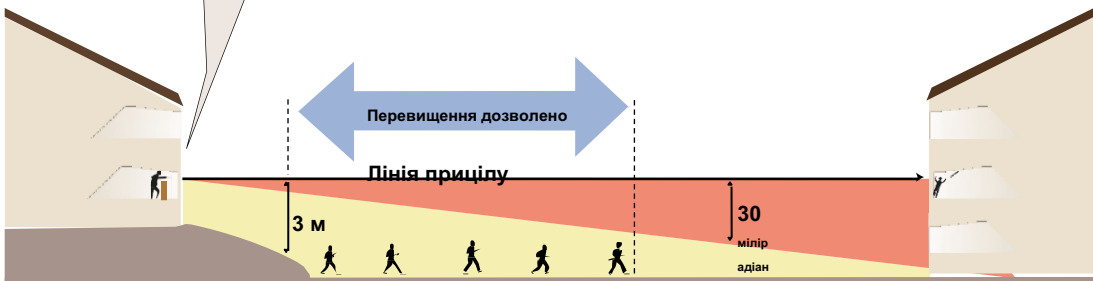
Вогонь зупиняється за знаком або командою:
 "Припинити - припинити - припинити вогонь!" (повторює кожна людина),
 "Припиніть вогонь!" (повторює кожна людина),
 "Нові мішені!"
 "Укриватися!"
 "Відміна!"
 "Переміщення!"

Прикриття

Стрільба по особовому складу, наприклад, відділенні, що просувається, може мати місце, якщо лінія видимості проходить щонайменше на 30 мілірадіан (1 палець), але щонайменше на 3 метри над лінією землі в точці стрільби. Стрільці стріляють одинарними постріл. Якщо у вас є опора для зброї, ви можете вести автоматичний вогонь. Солдати-кулеметники ведуть вогонь чергами.

Ці правила діють під час війни. У мирний час діють спеціальні правила безпеки, оголошені командиром.

Стрільба в обгін

У разі обгону діє наступне:

Всередині бойової позиції:

- Намагайтеся бути в одному ряду з товаришами. В іншому випадку лягайте посередині відстані між двома товаришами і не далі, ніж за половину відстані. Однак, якщо відділення веде вогонь протитанковими пострілами, усі повинні бути на одній висоті, щоб вийти із зони ризику протитанкових пострілів.

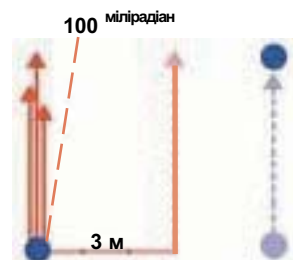
Стрільба повз особовий склад перед відділенням:

- Під час стрільби на відкритій місцевості лінія прицілу повинна простягатися не менш ніж на 100 мілірадіан (3 пальці), але не менше 3 метрів в бік особового складу.
- У разі супроводу з боку кулемета на бойових машинах лінія прицілу повинна простягатися в сторону особового складу не менш ніж на 50 мілірадіан, але не менше 10 метрів.

При стрільбі в лісі відстань до товариша спереду не повинна перевищувати половини відстані до товариша поруч

Ці правила діють під час війни. У мирний час діють спеціальні правила безпеки, оголошені командиром.

Стрільба на відкритій місцевості

Приклади безпечних кутів при прикритті наступаючого відділення

Якщо відділення буде поранене або вбите

Якщо відділення відступає – за будь-яку ціну забрати поранених!

Ніхто не може залишитися позаду!

Якщо група *просувається під час бою*, медик або група позаду доглядають за пораненими. Відділення виконує завдання, щоб атака не припинилася і більше своїх солдат не було поранено. Після бою або під час перерви в бою командир відділення організовує догляд за пораненими.

Про поранених і полеглих товаришів необхідно, наскільки це можливо, подбати і забрати з собою при відступі. У деяких випадках вашому відділенню чи взводу може знадобитися повернутися на місцевість, щоб забрати полеглих або поранених товаришів.

Якщо є час і важко привезти полеглих товаришів, облаштуйте польову могилу. Не забувайте позначати її та повідомляти місце розташування могили.

За пораненими противниками, згідно з вимогами Женевської конвенції, необхідно доглядати так само, як і власними солдатами.

Якщо відділення бере полонених під час бою

Роззброїти полонених і вивести їх у безпечне місце. Потім їх потрібно відвести назад під охороною. Якщо у вас виникли проблеми з вирішенням бойового завдання, охороняйте полонених і попросіть свого командира допомогти з поверненням. Детальніше читайте в розділі *Взяття полонених*.

Бойова перерва

Під час перерви в бою виконайте такі дії:

- Переконайтеся, що в групі завжди є спостерігач або варта, який може попередити, якщо ворог нападе.
- Шукайте зв'язки з іншими у відділенні. Орієнтуйте один одного.
  - Якщо командир збитий з ніг або поранений, прийміть командування, якщо ніхто інший цього не зробить.
  - Допоможіть постраждалим. Відведіть їх у безпечне місце та надайте першу допомогу. При необхідності спробуйте їх перевезти або залучити медичний персонал.
  - Вирівнюйте кількість боєприпасів та отримуйте більше патронів.
- Перевірте зброю та інше спорядження.
- Покращіть свій захист і маскування.
- Якнайшвидше доповідайте командиру взводу про ситуацію.
  - Підтримуйте бойову цінність, зберігаючи тепло, якщо це можливо, і їжте або пийте те, що у вас із собою.
- Будьте готові до бою!

*Шукайте
контакт!
Будьте готові
до бою!
Підвищуйте
бойову
цінність!
Будьте готові!*

Основні бойові ситуації

Щодо ворога, який впливає на просування групи, повинна бути можливість його знищення або захисту димом

Ваше відділення повинне рефлекторно впоратися з низкою *основних бойових ситуацій*. Далі описано, як ваше відділення:

- рухається
- вживає заходів при зіткненні з ворогом
- веде бій для досягнення штурмової цілі
- веде бій з бойової позиції

У цьому розділі описані основи. Ваш керівник детально визначить, як ваш підрозділ застосовуватиме ці принципи. Переконайтеся, що ви та ваше відділення оволоділи цими методами та процедурами, щоб вони спрацювали рефлекторно!

Рух

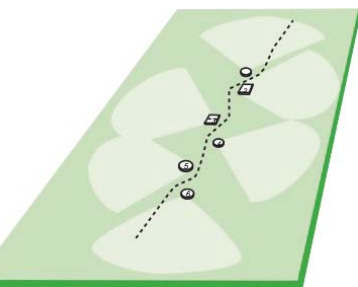
Просування відділення повинне відбуватися за *сигналом* чи *командою*.

Під час просування кожен у відділенні повинен нести відповідальність за 360° спостереження навколо відділення, щоб виявити ворога або сліди ворожої діяльності. Крім того, кожній людині має бути надано основну зону спостереження — вперед, назад, ліворуч або праворуч — з якої вона буде спостерігати в міру просування. Цей розподіл має відбуватися на регулярній основі. Дивіться також розділ *Патрулі*. Постійне спостереження в одному напрямку втомлює.

Під час спостереження - нехай ваша зброя стежить за вашим поглядом, і ви зможете стріляти швидше, якщо помітите ворога.

У будівлях і на горбистій місцевості, спостерігаємо дахи, а також вищі поверхи і висоти.

Ваше відділення повинне мати можливість швидко змінювати режим просування та напрямок у швидких ситуаціях, наприклад, під час зіткнення з ворогом. Наступ і відхід повинні бути скоординовані вогнем. Це повинно бути настільки вкоріненим, щоб це могло відбуватися рефлекторно.

Якщо зупинилися - зберігати спостережливості і готовності до стрільби

«Прозорі» чагарники та інші види можливого прикриття та укриття – чи міг там згрупуватися ворог?

Добре відтреновані та відпрацьовані дії: швидкий вогонь, рух і прикриття!

Практично переконайтеся, що кожна людина знає своє місце і завдання у відділенні на випадок, якщо станеться щось несподіване.

Коли відділення зупиняється - підтримувати вогневу готовність попереду, позаду і по сторонах. Кожна людина веде спостереження та готовність до вогню за своєю головною областю спостереження. Час від часу спостерігайте за товаришами по сторонах. Це полегшує повторення інформації і знаків у відділенні. Слухайте.

Відділення рухається пішки

- разом
- командами одночасно вперед або назад
- командами поступово по черзі вперед або назад
- командами поступово з охопленням справа або зліва
- бойовими парами

Якщо ризик зіткнення з противником невеликий, рух відбувається об'єднаним відділенням.

Керівник відділення завжди керує вогнем і рухом відділення.

Якщо є *високий ризик зіткнення*, рух зазвичай відбувається *одночасно і поступово*.

Для *бічного руху* використовується технологія блискавки.

Якщо відділення не перебуває в бойовому контакті, просування зазвичай відбувається без вогню – ви відкриваєте вогонь лише по виявлених цілях, які впливають або можуть вплинути на рух відділення чи бокового відділення.

При доланні перешкоди «ведуча нога» (ліва нога для стрільців правшів), вона повинна бути піднята і перенесена через перешкоду першою, щоб можна було швидко зайняти стрілецьку позицію.

«Читати» місцевість, щоб у разі зіткнення швидко зайняти захисну або вогневу позицію.

Під час бою або при загрозі обстрілу необхідно пересуватися між укриттями одночасно. Якщо ви будете рухатися вбік, ворогові буде складніше взяти вас на мушку, а вам буде легше помітити ворога.

Адаптуйте гучність голосу до ситуації – по можливості подавайте знаки.

Відділення просувається зі злагодженим вогнем і рухом

Спосіб бойового пересування

Під час бою та в інший час, коли ворог може спостерігати за територією, куди ви збираєтеся наступати, ви повинні рухатися приховано та захищатися від виявлення та бою.

Для того, щоб мати можливість пересуватися безшумно, приховано та захищено, а потім керувати своєю зброєю, потрібно, щоб ви:

- розмістили своє спорядження так, щоб воно належним чином розміщувалося на бойовому поясі чи бойовому жилеті
- переконалися, що спорядження не гримить
- захищали дульну частину, приціл і механізм зброї від бруду
- безпечно носили зброю та боєприпаси
- адаптували спосіб пересування до місцевості
- володіли всіма способами бойового пересування і могли швидко перемикатися між ними
- були сильним і наполегливим

Адаптуйте способи пересування до місцевості

Рух готується за командою:

"Руш!"

За командою ви повинні:

- припинити стрільбу, закріпити зброю (для гранатомета "Carl Gustaf" граната виймається) і укритися
- встановити основний приціл і скласти прицільну сітку
  - замінити на повний магазин і, якщо дозволить час, заправити патрони
- зібрати патрони та магазини та закрити мішки
- закріпити інструмент на бойовому жилеті

Пам'ятка

Захист – Запобіжник – Приціл – Сумка – Інструмент

Просування починається за командою:

«До...! (Бігти!) (Присісти!) (Повзти на колінах!) (Повзти!) (Підкрадатися!) (Поступово підкрадатися!) – (Стрілецька колона!) – Вперед! (Назад!) (Праворуч!) (Ліворуч!)»

Слідуйте за командиром відділення найбільш відповідним (найшвидшим) способом за командою:

"Слідуй за мною!"

Ви самі обираєте спосіб пересування за командою:

Наперед зупиняється за командою:

"Зупинитися! Захист! Вогнева позиція!"

Захист здійснюється за командою:

"Захист!"

"Слідуй за мною!"

Intagande av skydd

© Фото:
MSS

Впадьте на коліна

Використовуйте ліву руку (не зброю) і бережіть зброю від бруду та снігу. Шукайте укриття на місцевості для тіла

Якщо можливо - спостерігайте попереду - боріться з ворогом - підтримуйте зв'язок з рештою відділення. Якщо потрібно - шукайте кращий захист. Скористайтеся затишшям в обстрілах

Підкрадання

Якщо при просуванні в лісі, у темряві або при обмеженій видимості очікується зіткнення з противником, рух відбувається непомітно. Просування відбувається повільно і з підвищеною увагою. Робіть короткі паузи, щоб спостерігати та слухати. Носіть зброю в режимі готовності.

Дуже близько до ворога, підкратися можна *поступово*. Взаємодійте в бойовій парі так, щоб один підкрався вперед приблизно на п'ять метрів, а бойовий напарник був готовий стріляти, спостерігав і слухав. По можливості просувайтеся з одного укриття до іншого.

Повзання на руках і колінах

Використовуйте положення зброї «гвинтівка на грудях». Приклад може волочитися по землі. Гранатомети "Carl Gustaf" не повинні волочитися по землі, оскільки це може викликати металевий звук.

Автомат і шведський одноразовий ручний протитанковий гранатомет AT4

Автомат і шведський одноразовий ручний протитанковий гранатомет AT4

Гранатомет "Carl Gustaf"

Кулемет 58

Автомат носять пістолетним руків'ям в згині правої руки. Одноразовий ручний протитанковий гранатомет AT4 несеться на спині або лівому передпліччі. Ремінь гвинтівки збирається в праву руку. Якщо одноразовий ручний протитанковий гранатомет AT4 використовують як зброю головної альтернативи, його носять на правому передпліччі.

Повзання

Повзання з автоматом. Пістолетне руків'я тримається в згині правої руки. Мушка і приціл - захищені

Повзання з шведським одноразовим ручним протитанковим гранатометом АТ4. Зброю носять на правому передпліччі. Прицільна система та спусковий пристрій - захищені

Гранатомет "Carl Gustaf". Приціл тримається вгорі. Будьте обережні, щоб затвор не вдарився об каміння чи щось подібне, що спричинить металевий звук

Контейнери для боєприпасів гранатомета "Carl Gustaf" носяться за ручки і перед собою

Снайперська гвинтівка. Зброю носять так, щоб була захищена оптика і механізм. Кришки об'єктива повинні бути закриті

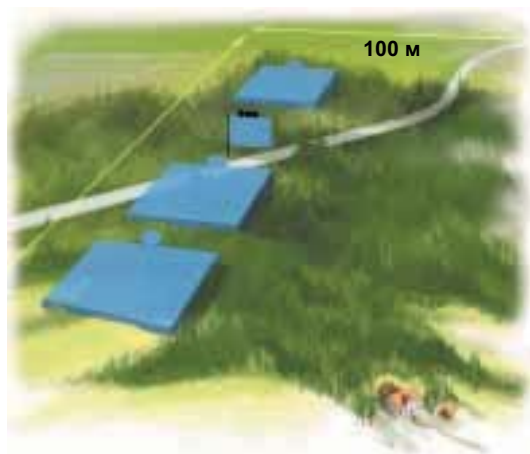
Повзання з кулеметом. Пістолетне руків'я тримається в згині правої руки. Боєприпасна стрічка від касети захищена правою рукою

Повзання

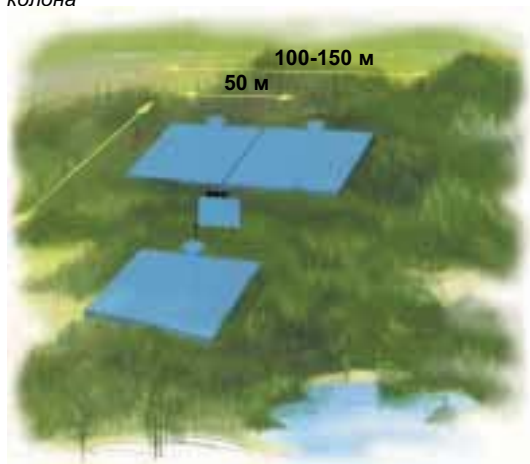
Тіло рухається, піднімаючись вперед на ліктях і відштовхуючись ногами.

Автомат. Зброю тримають над землею, щоб її не забруднити і не пошкодити. Інша зброя переноситься таким же чином

Бойова
колона

Бойовий
трикутник

Бойова лінія

Місце відділення у взводі

Відділення часто просувається взводом, де командир взводу групує його у різні форми наступу та бойового угруповання.

Формами взводу є:

- колона
- бойова колона
- бойовий трикутник (бойовий квадрат)
- бойова лінія

Для свого бойового угруповання взвод зазвичай має 300 x 300 метрів.

Командир взводу, як правило, визначає форми бойового угруповання взводу.

Вибір форми угруповання регулюється:

- задачами
- швидкістю просування взводу
- вогневою готовністю взводу, яка залежить від ризику зіткнення з противником
- зовнішнім виглядом місцевості
- ризиком мін

Команда: «1-й взвод - на ВЕЛИКУ ЯЛИНУ - компас 1400 (град) - бойова колона (бойовий трикутник) (бойова лінія) - (відстань 0 метрів) - (напівширини, напівглибини) - (1-ше відділення - відділення, на яке орієнтуємося) - на місці! (Вперед!)»

Формування бойового угруповання відділення

Командир відділення просувається вперед зі своїм відділенням та групує його в різні бойові угруповання. У розпорядженні відділення є територія 50х50 метрів (з бойовими машинами 100х100) для групування.

Командир відділення, як правило, визначає форму бойового угруповання відділення.

Вибір форми угруповання регулюється:

- задачами
- швидкістю просування відділення
  - вогневою готовністю відділення, яка залежить від ризику зіткнення з противником
- зовнішнім виглядом місцевості
- ризиком мін

Бойові угруповання — це різні способи розташування підрозділів і солдатів разом. Відділення використовує форми бойового групування для полегшення командування, координації, зміни готовності до вогню та забезпечення свободи дій.

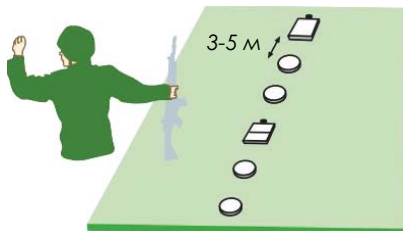
Залежно від ситуації командир відділення може вибрати наступ з патрулюванням передньої зони чи задньої зони.

Піше відділення виділяє для маневру і бою 50 х 50 м (з бойовими машинами 100 х 100 м).

Стрілецька колона

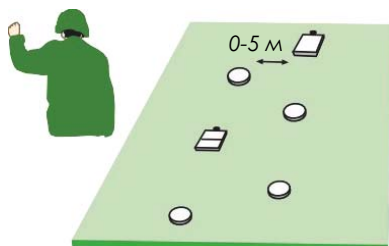

Відділення у вигляді стрілецької колони

Команда: «1-е відділення! – на КАМЕНІ! – проти БЕРЕЗИ! – колона! - на місці!»

Просування відбувається, коли всі рухаються однією доріжкою. Розвідники можуть просуватися попереду відділення. Угрупування використовується на складній місцевості, коли є ризик наступити на дрот або міни або коли просування повинно відбуватися швидко. Угрупування дозволяє здійснювати просте управління з командиром на чолі. Готовність до вогню та спостереження збоку дуже хороші, але обмежені спереду.

Стрілецька колона зигзагом

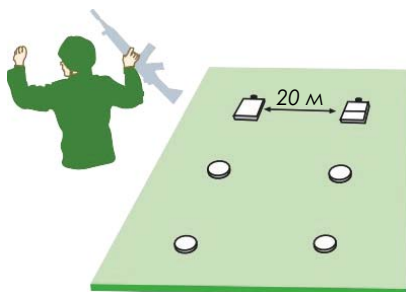

Відділення у вигляді стрілецької колони зигзагом

Команда: "1-е відділення! – на...! – проти...! – стрілецька колона зигзагом – відстань 5 метрів! - на місці!"

Просування схоже на стрілецьку колону з тією різницею, що солдати просувуються зміщено вбік. Розвідники можуть просуватися попереду групи. Угрупування забезпечує високу швидкість і просте управління. Порівняно з дальністю стрільби підвищується готовність до вогню та передня оглядовість. Вогнева готовність збоку дещо нижча порівняно з стрілецькою колоною.

Стрілецький рій

Відділення у вигляді стрілецького рюю

Команда: «1-е відділення! – на...! – проти...! – стрілецький рій на місці!»

Просування відбувається шляхом руху відділення двома колонами. Зазвичай відстань між командами становить 20 метрів. Готовність до вогню і спостереження попереду і збоку хороша. Угрупування використовується, серед іншого, в будівлях, щоб уможливити огляд верхніх поверхів з протилежного боку. Стрілецький рій також використовується як підготовка до виходу у стрілецький ланцюг.

Місце командира та інших членів відділення в строю залежить від організації, екіпірування та завдання

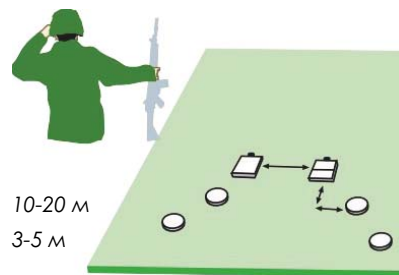
Без скупчення!

Обов'язково дотримуйтеся дистанції та відриву до найближчого товариша не менше 3-5 м!

Стрілецький плуг

Команда: «1-е відділення! – на...! – проти...! – стрілецький плуг на місці!»

Просування відбувається відділенням, яке рухається у формі плуга. Вогнева готовність та спостереження попереду дуже хороші та частково хороші. Угрупування вимагає координації та активного керівництва та обмежує швидкість просування. Стрілецький плуг також використовується як підготовка до виходу у стрілецький ланцюг.

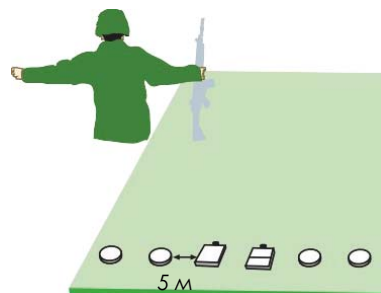

Відділення у вигляді стрілецького плуга

Стрілецький ланцюг

Команда: «1-е відділення! – на...! – проти...! – стрілецький ланцюг на місці!»

Просування відбувається в лінії пліч-о-пліч. Угрупування забезпечує максимальну вогневу готовність і оглядовість попереду. Забезпечує мінімальні вогневу готовність і бокове спостереження. Угрупування вимагає координації і активного керівництва та обмежує швидкість просування. Стрілецький ланцюг використовується, в тому числі, при веденні групового бою по атакуючих цілях і при веденні бою з бойової позиції.

Відділення у вигляді стрілецького ланцюга

Додаткові форми угруповань

Угрупування "стріла"

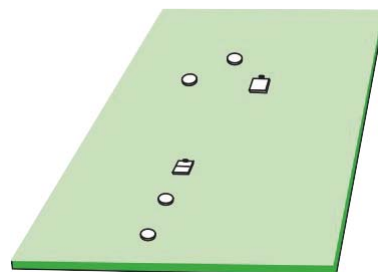
Угрупування використовується, коли потрібна готовність до вогню і спостереження у всіх напрямках. Угрупування дозволяє використовувати обхідний рух в разі бойового зіткнення.

У-угруповання

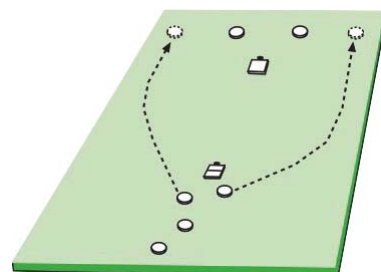
Угрупування забезпечує хорошу готовність до ведення вогню та оглядовість попереду. Використовується, наприклад, під час переслідування та при високому ризику зіткнення. Двоє солдатів на передньому плані називаються розвідниками (запобіжниками) і можуть, якщо командир відділення вважатиме за доцільне, бути посилені ще двома людьми.

Т-угруповання

Подібне до у-угруповання з тим же призначенням, але з підвищеною вогневою готовністю та спостереженням попереду.

Відділення у вигляді угруповання "стріла"

Відділення у вигляді У-угруповання

Зіткнення означає раптовий контакт/бойовий контакт із противником у місці, відмінному від очікуваного.

Зіткнення

Зіткнення можуть виникнути в трьох ситуаціях:

- Ми *випереджаємо*, тобто виявляємо ворога раніше, ніж ворог виявить нас.
- Ми *відстаємо*, тобто ворог першим виявляє нас і відкриває вогонь.
- *Дуель*, тобто ми з ворогом виявляємо один одного одночасно і єдиним виходом є бій.

Коли ваше відділення стикається з ворогом, ви і ваші товариші можете опинитися в різних ситуаціях. Може бути так, що ви не помітите ворога до того, як він вистрілить - тоді ви відстаєте. Ваш бойовий товариш, з іншого боку, міг побачити ворога до відкриття вогню – тоді бойовий товариш випереджає або є дуель. Все це може статися дуже швидко.

Дії окремого солдата (бойової пари) у разі зіткнення

Дії на випадок зіткнення, про яке відомо заздалегідь

- Займіть низьку позицію.
- Спостерігайте за ворогом - де вони? скільки? тип?
- Потім дійте відповідно до того, що вирішено та відпрацьовано заздалегідь, або згідно з командою вашого командира.

Дії на випадок зіткнення, при якому ворог виявив нас першим

- Займіть укриття або низьку позицію.
- Відкрийте вогонь у відповідь і скажіть, де є цілі.
- При необхідності використайте димову завісу.
- Потім дійте відповідно до того, що вирішено та відпрацьовано заздалегідь, або згідно з командою вашого командира.

Заходи на випадок дуелі

- Відкрити вогонь – взяти ініціативу в бою.
- Опуститися в нижчу позицію для стрільби за «принципом трьох кроків».
- Потім дійте відповідно до того, що вирішено та відпрацьовано заздалегідь, або згідно з командою вашого командира.

Eld öppnas
— på gruppchefs kommando
— i självförsvar

Принцип трьох кроків

1. Стрільба в положенні стоячи (мисливський постріл)

Ви дієте на площі приблизно 3 x 3 м. Рух по відношенню до противника повинен бути боковим. Місцевість використовується для захисту та прикриття. Зазвичай вогнева позиція лежачи не використовується (якщо тільки противник і/або місцевість не змушують вас це робити). Швидкість має величезне значення.

©
Фо
то:
MS
S

2. Швидко рухайтесь вбік, опускайтесь в положення для стрільби з коліна і відкривайте вогонь по противнику

3. Швидко рухайтесь далі вбік до кращої вогневої позиції - опустіться в вогневу позицію на колінах і знищте противника

Зіткнення відділення

Під час зіткнення з ворогом ваше відділення повинне бути в змозі:

- *просуватися й вступати в бій з противником, координуючи вогонь і рух*
- *прийняти бойову позицію і виходячи з цього:*
  - знищити противника
  - прикривати сусіднє відділення
  - обороняти взятую землю
    - *підтримувати бойовий контакт з противником під час наступу або відступу*
    - *відірватися від бойового зіткнення і здійснити обхід, (продовжити наступ) або здійснити відхід (відступ)*

Випередження

Якщо відділення *випереджає*, командир повинен швидко вирішити, чи повинне відділення:

- *відкрити вогонь і знищити противника або*
  - *не відкривати вогонь з метою обходу противника або відступу*

Противник розгромлюється відділенням, яке швидко і приховано виходить у стрілецький ланцюг (бойові угруповання) і

- *нападає вогнем і просувається або*
- *займає бойову позицію і відкриває вогонь*

Відставання

Якщо відділення відстає, відділення повинне:

- укриватися і відкривати вогонь у відповідь
- можливо, кидайте димові гранати, щоб створити тимчасове прикриття
- приховано намагатися вийти у стрілецький ланцюг на рівні командира відділення - перед повинен бути навпроти противника

Після цього *командир відділення* повинен швидко вирішити, чи повинне відділення:

- атакувати і знищити противника
- здійснити бічний рух, щоб знайти нову бойову позицію, а потім знищити противника
- обороняти бойову позицію
- відірватися з метою обходу противника або відступити

Ситуація дуелі

Якщо відділення опиняється в ситуації дуелі, воно повинне:

- відкрити вогонь - цілевказання противника поступово і
- швидко згрупуватися у стрілецький ланцюг

Після цього командир відділення повинен швидко вирішити, чи повинне відділення:

- обороняти бойову позицію
- атакувати і знищити противника
- відірватися з метою обходу противника або відступити

Залежить від того, що вибере командир відділення

- задача
- противник
- місцевість

Як командир відділення, заздалегідь визначте, як відділення повинне діяти при виникненні різних форм бойового контакту. Якщо хід подій складеться не так, як ви задумали, дайте команду про інші дії.

Бій всередині цілі наступу

Бій у цілі наступу ведеться відділеннями, командами, бойовими парами та окремими солдатами, які взаємодіють і за допомогою вогню та руху захоплюють місцевість, з якої ведеться боротьба з противником.

Слабкий спротив можна знищити в ближньому і рукопашному бою.

Бій ведеться з:

- *прикриттям*, тобто вогонь з флангового відділення або команди, щоб забезпечити просування та обхід
- *пересуванням* на незахищену місцевість, з якої може бути знищений противник
- *вогнем чергами* під час ведення бою в густому лісі або при зниженій видимості
- *процедурою штурму* проти слабшого противника
- *рукопашним боєм* при проникненні в цілі наступу

Десять емпіричних правил бою в цілях наступу

1. Ви повинні хотіти знищити противника. Не недооцінюйте противника. Крім того, не варто недооцінювати власні здібності.
2. Нехай ваші кулі та гранати роблять свою роботу. Куля та граната швидші, ніж стрибок, але ви також повинні без вагань вступати в рукопашний бій, якщо ви не встигли перезарядити або не можете працювати зі зброєю.
3. Використовуйте всі можливості захисту.
4. Скористайтеся перевагами прикриття та ефекту вогню, які надають підрозділи підтримки. Без їх вогню вирішити ваше завдання буде дуже дорого.

5. Сюрприз. Швидко і нещадно використовуйте будь-яку можливість, що надається противником, але не дозволяйте себе здивувати. Щоб зуміти здивувати противника, а самому уникнути несподіванки, потрібні пильність і висока бойова готовність, а також передбачливість.
6. Будьте готові швидко перейти до оборони. Противник не стоїть на місці і дозволяє нам стріляти та маневрувати, також зазвичай починає швидкі та жорсткі контратаки.
7. Дійте самостійно. Атака часто розчиняється в бою між меншими підрозділами.
8. Підтримуйте зв'язок з командиром відділення та товаришами, відстежуйте ситуацію, звітуйте.
9. Тримайте напрямок атаки. Коли ви потрапили в бій, легко втратити орієнтир.
10. Економте на боєприпасах. Замініть витрачені боєприпаси якнайшвидше. Тримайте запас.

Під час бою в цілі наступу ви повинні бути агресивними, рішучими та швидкими у контролі. Адже йдеться про ваше життя або життя противника.

Коли відділення захопило ціль наступу

Важливо діяти швидко, щоб досягнутий успіх був використаний для подальшої боротьби з противником або захоплення місцевості. Будьте готові прикрити або зробити крок вперед. Перш за все, будьте готові зустріти контратаку противника! Доповідайте командирів взводу. Вживайте заходів відповідно до захисту взятій цілі наступу.

Команда: "Вогнева позиція!"

Бій з бойової позиції

Бій з бойової позиції ведеться з метою знищення противника або прикриття сусіднього відділення. Бої з бойової позиції також можуть проводитися для оборони місця. Після того, як відділення атакувало і зайняло місцевість, негайно ведеться вогнева підготовка для продовження бою з бойової позиції.

Бойова позиція вибирається, якщо це можливо, звідки противник не може наступати широким угрупованням. Використовуйте природні бар'єри та захист.

З бойової позиції група повинна мати можливість зосередити вогонь у зоні обстрілу.

Бойова позиція також повинна дозволяти:

- *фронтальний захист* – уникати прямої вогневої підтримки противника
- *фланговий напрямок стрільби* – наш вогонь повинен вражати слабкі сторони противника
- *оптимальну відстань стрільби* – наш вогонь має вражати та бути ефективним
- *кут наведення* – наш вогонь буде приймати противник, а не місцевість перед нами
- *втекти за узлісся* – нехай узлісся захистить нас від ворожого снарядного вогню
- *авіазахист* – уникайте ворожих літаків, гелікоптерів і БПЛА ¹⁾
- *допоміжні військово-інженерні роботи* – ми повинні вміти використовувати міни, а також мати можливість покращити захист (заховатися в окопах)
- *вільні шляхи перегрупування* – відхід назад має відбуватися захищено та швидко

1) БПЛА = Безпілотний літальний апарат

Вогнева підготовка

Відділення проводить вогневу та бойову підготовку:

- Призначити вогневі позиції.
- Призначити спостерігача та забезпечити зону спостереження.
- Вкажіть орієнтири для цілевказання.
- Перевірте зв'язки всередині відділення та зі сусіднім відділеннями.
- При необхідності вкажіть сектор стрільби.
- Виміряйте відстань.
- Вибирайте потрібну зброю залежно від позиції ворога та місцевості.
- Підрахуйте боеприпаси та перерозподіліть, якщо необхідно.
- Доповіште «готовий до стрільби» командир взводу.

Пам'ятка!

Вогнева позиція
Спостерігач
Сектор спостереження
Орієнтири
Зв'язок
Боеприпаси і поранені
Рапорт командир
взводу
Вогнева позиція –
покращення

Якщо дозволяє ситуація, відділення робить наступне:

- Очистіть зону стрільби, щоб у вас була вільна зона стрільби.
- Мінуйте або готуйтеся до мінування.
- Розвідайте маршрут відступу.
- Тренуйтеся вступати в бій.

За наказом командир відділення (заступник) виконує:

- Розвідку запасної бойової позиції.
- Розвідку альтернативної бойової позиції.
- Про закінчення розвідки доповідає «готово до оборони» командир взводу.

Якщо дозволяє час, запасні та альтернативні бойові позиції готуються так само, як і звичайна бойова позиція.

Дії описані в розділі «Захист захоплених цілей наступу».

Методи вогню та руху відділення

Відділення може використовувати наступні методи для координації вогню та руху:

- одночасний наступ та відхід
- послідовний наступ та відхід
- обхід справа чи зліва
- процедура ведення вогню чергами
- процедура штурму
- процедура блискавки справа чи зліва
- процедура коридору
- ближній бій
- зіткнення з сильним ворогом
- оборона цілі наступу
- прикриття
- вогнева засідка

Усі методи вимагають попереднього тренування і того, щоб кожен знав, що він має робити при, наприклад, зіткненні. Створіть рутинну процедуру, щоб було на що опиратись.

Найважливіше на початку кожного бою це виграти вогневий бій, тобто створити вогневу перевагу ще до того, як почався якийсь рух.

Вогнева перевага створюється та зберігається шляхом використання якомога більшої кількості зброї та збройових систем проти ворога одночасно, в той час як окремі солдати та відділення діють активно та з контрольованою агресивністю.

Для тебе це означає:

- Під час просування вперед, зберігай свою позицію, напрям і рівняння.
- Дотримуйся знаків, команд та особистого прикладу командира відділення.
- Повторюй знаки та команди, щоб вони швидко розповсюджувались.
- Вогонь відкривається тим, хто першим побачить противника, або за командою командира відділення. Якщо ти не бачиш цілей — стрілай по точках можливого зосередження противника. Цілься низько.

Якщо твоє відділення може відкрити вогонь швидко і зосереджено, здатність ворога діяти може бути послаблена через втрати та сум'яття. Тоді твоєму відділенню треба швидко і нещадно скористатись такою перевагою, щоб знищити противника або загнати його при втечі.

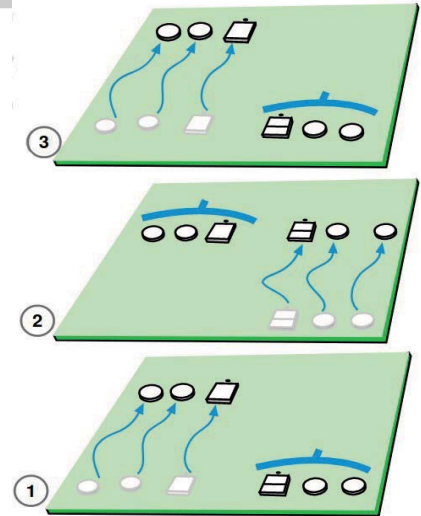
Цілевказання мають надзвичайну вагу і повинні завжди повторюватись усіма. Всі переміщення мають відбуватись якнайшвидше.

Одночасний наступ

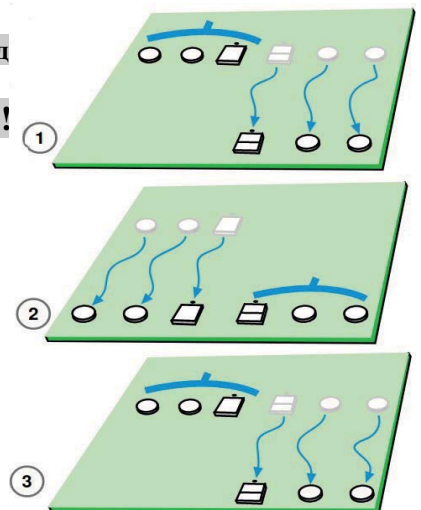
Команда:
**“ 1-е відділення —
 одночасний
 наступ —
 (2-а команда —
 прикриваю!) — 1-а
 команда — вперед!”**

В залежності від рельєфу — зробіть проміжок між командами, щоб було можливе прикриття вогнем! 1-а команда просувається на 5–15 м вперед від 2-ої команди. 2-а команда завжди просувається до рівня 1-ої команди.

Одночасний відхід

Команда:
**“1-е відділення — одночасний відхід
 (1-а команда — прикриваю!
 — 2-а команда — назад!”**

При стрільбі повз своє відділення застосовуються особливі правила безпеки.

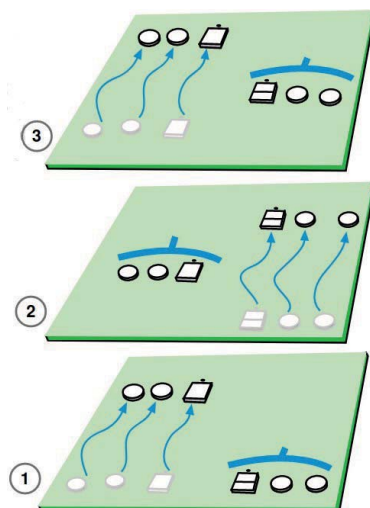
Поступовий наступ

Команда:

“3-є відділення — поступовий наступ —

2-а команда — прикриваю!) —

1-а команда — вперед!”

В залежності від рельєфу — зробіть проміжок між командами, щоб було можливим прикриття вогнем!

Поступовий відхід

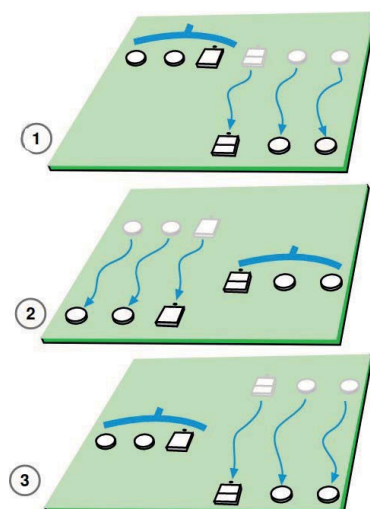
Команда

“3-є відділення — поступовий

відхід —

(1-а команда — прикриваю!) —

2-а команда — назад!”

*Відділення командира залишається стояти і прикриває відхід 2-ої команди.
2-а команда займає бойову позицію на 5–20 м позаду, прикриває відхід 1-ї команди, і т.д.*

При стрільбі повз своє відділення застосовуються особливі правила безпеки.

Командир взводу або відділення можуть наказати зменшення проміжків та відстані, щоб бійці могли мати зв'язок.

У тебе і твого відділення всього кілька десятих секунди, щоб захопити ініціативу — роби це, і роби потужно!

Увага!

При навчаннях у мирний час зброя має бути на запобіжнику при будь-якому русі. При осічці, став зброю на запобіжник і долучайся до руху. Зброя направляється у безпечному напрямі.

Ведення вогню чергами

Ведення вогню чергами використовується в густому лісі, в темряві або у ситуаціях, де відділення через міркування безпеки не може прикрити саме себе.

Мета — миттєва вогнева перевага.

Ведення вогню чергами на випередження або в поєдинку:

- За командою або знаком — вишикуватись у лінію.
- За командою “Вогонь чергами” стріляй стоячи.
- За командою “Вперед” швидко пересувайся 5–10 метрів без встановлення зброї на запобіжник.
- Потім за командою: стріляй чергами стоячи, швидко пересувайся 5–10 метрів, стріляй чергами і т.д., поки ворог не знищений або не розсіяний.
- За командою “Марш” здійснюється ближній бій, де вогонь і пересування по можливості координуються в межах бойових пар.
- За командою “Вогнева позиція” відділення переходить до бою з бойової позиції.

Команда

“Вогонь чергами!”

“(Вперед!)” “(Марш!)”

Вогнева позиція!”

Ведення вогню чергами у разі, коли противник виявив вас першим

- Негайно укритися, вишикуватися у лінію і стріляти по команді “Вогонь чергами!” — цілий магазин чергами або швидко патрон за патроном. Кулеметник вистрілює одну стрічку чергами.

- Якщо бачиш, що противник наступає, то ще до того, як командир відділення надасть наказ про укриття чи вогонь чергами, командуй сам “Вогонь!” і стрілай.

- Швидко замінюй магазин чи касету патронів.

Тоді командир відділення має визначити:

- Ми переважаємо, тоді пересування можливе:

- Стріляй чергами в положенні стоячи на колінах.
- Пересувайся вперед з веденням вогню чергами.

- Противник занадто сильний, пересування неможливе і відділення діє відособлено:

- Обороняй взятую територію або
- Відірвися від противника та виконуй попереднє завдання.

Якщо відділення має відірватися від противника з веденням вогню чергами, то командується

“Вогонь чергами!” — “Назад!” і так далі. Тоді біжи 10 метрів назад. Не біжи задом наперед: це повільніше і можна спіткнутись.

- Противник занадто сильний, наступ неможливий і відділення є частиною взводу:

- Захищай взятую територію.
- Доповідай командиру взводу.

Команда:

“Укриття!” - “Вогонь, 1 магазин, перезаряди!” - “Вогонь чергами!” - Вперед!

*Виграйте вогневий бій!
запанікувало і не почало стріляти
безконтрольно.*

Команда:

**“2-е відділення — Вогонь чергами! - “Назад!”
— “Вогонь чергами!” — “Назад!” і т.д.**

*Зберігайте розсудливість і стріляйте якомога
влучніше. Остерігайтесь, щоб відділення не*

Обхід

Обхід застосовується, коли місцевість сприятлива до атак на ворожий фланг. Перевагою обходу є те, що часто можна підтримувати пересування доволі довго і аж до лінії,

Мета — зробити обхід цілим відділенням за прикриття одного чи кількох інших відділень.

де атакуючі сили можуть відкрити вогонь по противнику зненацька.

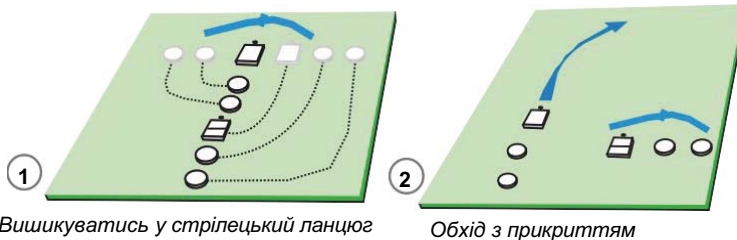
Обхід відділенням, що входить до складу взводу, дозволяється тільки якщо план бою командира взводу допускає переміщення в бік і в глибину перед власними солдатами. Ризик ненавмисного вогню вимагає, щоб всі були абсолютно впевнені у секторі обстрілу.

Обхід виконується наступним чином:

- За сигналом командира відділення, воно швидко і приховано трансформується у стрілецький ланцюг, або ж обхід здійснюється безпосередньо з існуючого угруповання.
- Командир відділення подає команду: "1-а команда! — обхід ліворуч!". Команда означає, що 2-а команда негайно має зайняти бойову позицію для прикриття просування 1-ї команди вперед.
- У разі необхідності командир відділення визначає сектор стрільби для команди, яка прикриває. Приклад: "2-а команда! — сектор стрільби ліворуч! — ЧЕРВОНИЙ БУДИНОК! — лівий фронтон!"
- Обхід починається за командою: (2-а команда! — приготуватись!) 1-а команда! — вперед! (за мною!)"

Увага!

При стрільбі повз своє відділення застосовуються особливі правила безпеки.

1 Вишикуватись у стрілецький ланцюг

2 Обхід з прикриттям

Команда:

"1-е відділення у стрілецький ланцюг!" — 1-а команда обхід зліва!

2-а команда сектор стрільби ліворуч ЧЕРВОНИЙ БУДИНОК, -

лівий фронтон! — (2-а команда приготуватись!) — 1-а команда вперед (за мною!)"

Процедура штурму

Проведення штурму використовується, щоб знищити противника та/або захопити територію. Штурм може виконуватись одночасно або послідовно. Передумовою для штурму є вогнева перевага.

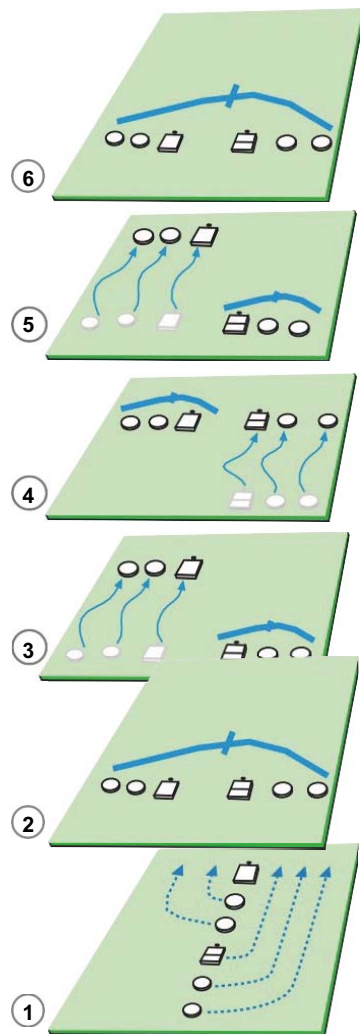
Дії у випадку коли відділення *випереджає* противника:

- За командою (сигналом) “Вогневі позиції” — вишикуватись у стрілецький ланцюг, рівняючись з тим солдатом, який попереду всього відділення
- Тоді відкрити вогонь згідно з командою командира відділення, наприклад “Вогонь чергами!”. Виграйте вогневий бій!
- Коли відділення виграло вогневий бій, починається штурмування. Командир відділення командує “Штурм!”
- Тоді командир задає відділенню пункт вклинення. Як точка вклинення обирається чітко видимий всім об’єкт на території, наприклад “Пункт вклинення — ВЕЛИКА СОСНА!”
- Потім (за потреби) командир відділення задає спосіб пересування і який команда має рухатись вперед, наприклад “(Одночасно) — (1-а команда) — вперед!”
- Відтак відбувається штурм: команди одночасно (послідовно) прикривають одна одну вогнем під час наступу.
- За командою “Марш!” відділення переходить до ближнього бою. Зазвичай це відбувається біля пункту вклинення.
- За командою “Вогневі позиції!” відділення переходить до бою з бойової позиції. Це відбувається коли відділення захопило ціль наступу.

Дії у випадку *дуелі*:

- Швидко відкрийте вогонь по противнику та вкажіть ціль.
  - Далі дійте так само, як при випередженні противника.
- Якщо ви опинились у ситуації, де противник *випереджає*:
- В укриття!
  - Далі дійте так само, як при випередженні противника.

При штурмуванні май на увазі: зберігай свою позицію, напрям і рівняння, коли просуваєшся вперед. Обери “свій власний” пункт вклинення відносно вказаного командиром відділення, щоб все відділення не збивалася в купу при прориві.

Команди:

“Вогневі позиції!”

“Живопліт — півмагазину — вогонь!”

“Штурм!”

“Пункт вклинення ВЕЛИКА СОСНА!”

“Одночасно (послідовно) — 1-а команда вперед!”

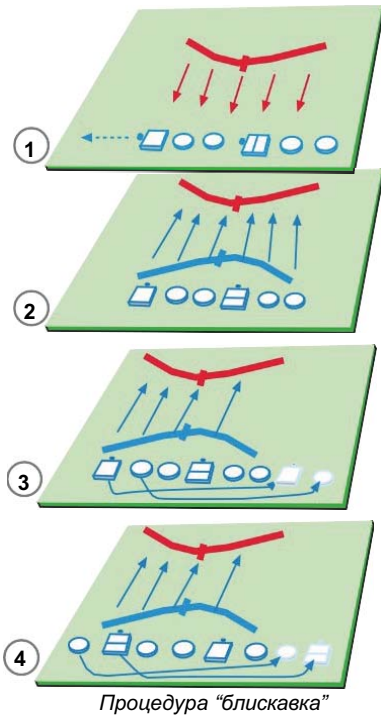
“Марш!”

“Вогневі позиції!”

Процедура “блискавки”

Процедура “блискавки” використовується, щоб відірватись від противника після зіткнення збоку або як засіб переміщення вбік. Метод може застосовуватися як зі стрільбою, так і без неї. Відділення, як правило, відходить в тому ж напрямку, що і до зіткнення.

Процедура “блискавки” при відставанні від противника чи при дуелі

- Займіть укриття і поверніться до ворога.
- Негайно відкрийте вогонь у відповідь. Вогнева перевага досягається за командою “Вогонь чергами” командира відділення.
- Виграйте вогневий бій або створіть завісу димовою гранатою.
- Командир відділення приймає рішення про відрив відділення від ворога та командує “Блискавка — праворуч! (ліворуч!)”
- Солдат, що крайній ліворуч (праворуч) переходить до положення стоячи. Він повертається ліворуч (праворуч) для того, щоб перевірити, чи не залишився зліва (справа) хтось з товаришів. Потім він оббігає відділення ззаду і займає вогневу позицію на протилежному фланзі.
- Проходячи повз свого найближчого бойового товариша, він доповідає “Готово!” і вступає в тілесний контакт, щоб переконатися, що його товариш не поранений і не загинув.
- Другий товариш з бойової пари перериває стрільбу і повторює дії першого. Якщо відділення невелике, то вогонь необхідно витримувати протягом 5–10 секунд — інакше є ризик, що всі біжать і ніхто не стріляє. Процедура продовжується до тих пір, поки командир відділення не зупиниться або не скомандує “Вогневі позиції!” або “За мною!”

Процедура “блискавка” вимагає багато боєприпасів. Обов’язково розтягніть вогонь, щоб вистачило, доки відділення не відірветься від противника!

Команда: “2-е відділення — укриття — вогонь чергами — блискавка праворуч (ліворуч!)”

Процедура “блискавка” у випадку, коли ви випереджаєте, виконується аналогічним чином.

Процедура “коридор”

Процедура “коридор” застосовується у випадку зіткнення з необхідністю відірватись від противника або як спосіб відходу. Цей метод забезпечує швидкий відхід на місцевості, що не дозволяє широкого групування (наприклад, у забудованих районах або там, де існує ризик мінування). Метод може використовуватися як зі стрільбою, так і без неї.

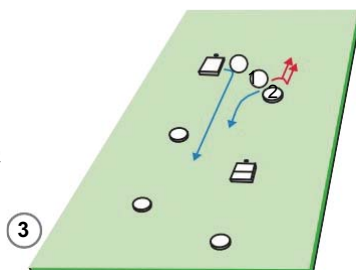
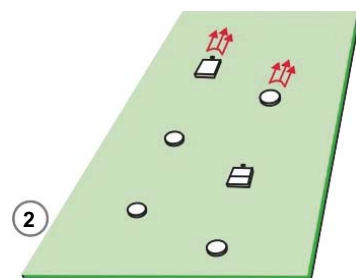
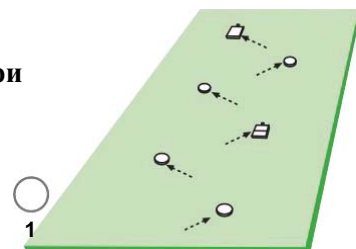
Процедура “коридор” при відставанні від противника чи при дуелі

- Солдат чи бойова пара, що знаходиться попереду всіх, відкриває вогонь і вказує ціль.
- Командир відділення дає команду “Коридор! — назад!”
  - Всі роблять 1–2 кроки вперед і вбік. По мірі просування відділення формуються дві колони на відстані -10 метрів одна від одної. Якщо відділення пересувається стрілецьким роєм, цей порядок зберігається.
  - Передові солдати стріляють патроном за патроном або чергами у положенні стоячи на колінах з метою знищення або подавлення противника для того, щоб зможти почати свій відхід. Інші спостерігають за напрямками вперед і назовні.
  - Тимчасове укриття можна створити, кинувши димову гранату!
  - Передній солдат припиняє вогонь, повертається до середини, виявляє товариша позаду і швидко відступає поміж товаришами. Під час руху він міняє магазин і займає вогневу позицію у “черзі” за відділенням на тій же стороні “коридору” на якій він був до того, як почав рухатись.
- Коли перший солдат проходить повз другого солдата, третій солдат відкриває вогонь (чергами).
  - Коли третій солдат відкриває вогонь, другий солдат вистрілює 1–2 черги і починає свій рух назад.
  - Процедура продовжується до тих пір, поки командир відділення не зупиниться або не скомандує “Вогневі позиції!” чи “За мною!”

Команда: “2-е відділення — коридор — назад!”

Димові гранати може підготувати хтось з солдатів позаду. Вони кидають димову гранату коли це безпечно.

Процедура “коридор” коли ми випереджаємо ворога, виконується відповідним чином.

У забудованих районах спостерігається (обстрілюється) протилежна сторона (вищі поверхи).

При стрільбі повз своє відділення застосовуються особливі правила безпеки.

В ближньому бою не вагайтесь — це ваше життя проти життя ворога. Взаємодійте в бойовій парі або команді — два солдати, що працюють злагоджено, справляються краще, ніж чотири, що б'ються кожен тільки за себе.

Ближній бій

При зближенні з противником відділення може бути змушене перейти на ближній бій, що включає використання ручної зброї, кулеметів та ручних гранат. В цьому випадку командир відділення тимчасово дає солдатам та бойовим парам самим координувати вогонь та рух.

Команда: “Марш!”

рукопашний бій застосовується тоді, коли бій вже неможливо вести стрільбою. Рукопашний бій ведеться багнетами, ударами і підтримується ручною зброєю, знаряддями такими, як сокира та лопата, а також ногами й кулаками.

У ближньому бою: взаємодійте у бойовій парі

Зіткнення з сильним противником

Коли відділення веде піший бій і має зіткнення з сильним противником, діє наступне.

Якщо відділення *випереджає* противника, командир відділення повинен швидко вирішити, чи відділення має:

- прийняти бойову позицію і знищити противника
- або обійти противника

Якщо відділення *відстає* від противника, командир відділення повинен діяти наступним чином:

- Дати команду “Укриття!”
- Дати команду “Іванченко — одна димова граната— вогонь!” і створити завісу димовими гранатами. Май на увазі, що дим не спиняє кулі противника і що дим у певних випадках викриває твою позицію більше, ніж захищає тебе.
- Дати команду “Руш — за мною!” і відтягнути групу назад чи вбік якомога швидше. Перетягніть постраждалих, якщо є, з собою.

Тоді командир відділення повинен обрати між:

- пошуком нової бойової позиції — якнайменше 100-200 метрів від місця зіткнення, де ти можеш стріляти у фланг ворога
- обходом, тобто вихід з бойового контакту і продовження просування вперед
- відхід, тобто вихід з бойового контакту та просування назад

1. Укриття

2. Дим

3. В сторону

4. Вишикуватись

5. Знищити

Оборона взятої цілі наступу
Приклади команд від командира відділення.

“1-е відділення! Повторюй!”	Команда, щоб відділення повторило наказ та наступні команди.
“Вогнева позиція, на гребені гори!”	Шукай вогневу позицію на рівні відділення або вказаному місці. Ціль — туди попарно (бойовими парами).
“Коваленко! Спостерігач!”	Призначається з ціллю захистити відділення, що стріляють, і підготовки до бою
“Сектор спостереження — межа ліворуч ЛІНІЯ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧ! — межа праворуч ЖИВОПЛІТ! Спосіб викликати командира — оклик або знак, Відкривати вогонь — якщо противник несподівано підходить ближче ніж 100 метрів — кінець — повторюй!”	Має відрегульовуватись згідно останнім спостереженням за противником та місцевістю. За потреби призначте більше спостерігачів.
“Орієнтир для цілевказання! — Прямо попереду КАМІНЬ 100! Зліва БУДИНОК 200! Справа ЗЛАМАНА БЕРЕЗА 200!”	Орієнтирами обираються об’єкти, які легко визначити, а також місця появи противника. Надаються в такому порядку - прямо попереду, зліва, справа, відстань у метрах. Сектор стрільби надається за потреби.
“Приготуватись КАМІНЬ! — Відстань? Бондаренко!”	Протестуйте приготування, щоб контролювати чи орієнтири були зрозумілі та чи всі по ним можуть стріляти.
“Спостерігач моніторить, інші в укритті!”	Підготовчі роботи відділення продовжуються в укритті.
“Ткаченко, встанови зв’язок з 2-им відділенням!”	Організовується зв’язок з іншим фланговим відділенням/їх командиром.
“Боєприпаси та поранені, доповідайте!”	Підраховуються боєприпаси та поранені, фланги доповідають заступнику командира відділення.
“Олійник, зв’язківець до командира взводу!”	Доповісти розташування бойової позиції (між ..... та.....) і сектора обстрілу (між.....та.....), обстановку у противника (знищений чи залишений), яких заходів були вжито і які заплановано. Повідомити потребу в амуніції.

“Покращити вогневі позиції!”   Розчищуй обстріл, окопуй та маскуй.

Мнемоніка!
Вогнева
позиція
Спостерігач
Сектор
спостереження
Орієнтири
Зв’язок
Боєприпаси і
поранені:
доповідь
Доповідь
командиру
взводу
Вогневі
позиції:
покращити

Крім того, вжити наступних заходів:

- Виміряти відстані з метою забезпечення влучень, зокрема з противотанкової зброї.
- Відправити пошуковий патруль назад із завданням знайти зниклий безвісти особовий склад, брати полонених, захоплювати боєприпаси та зброю.

Якщо ситуація дозволяє, відділення робить наступне:

- Розчищає сектор стрільби, щоб у вас він був вільним.
- Мінує або готується до мінування.
- Здійснює розвідку маршруту відступу.
- Здійснює пробне виконання бою.

За наказом командира відділення (заступника):

- Розвідка запасної бойової позиції.
- Розвідка альтернативної бойової позиції.
- Після закінчення розвідки повідомити командира взводу *“готові до оборони”*.

Якщо дозволяє час, запасні та альтернативні бойові позиції готуються так само, як і основна.

Приклад доповіді:

"Лейтенанте! 1-е відділення зайняло бойову позицію на пагорбі між ПОКРИТИМ МОХОМ КАМЕНЕМ і СВІТЛОЮ СОСНОЮ. Ми можемо працювати між КІНЦЕМ ДОРОГИ і КЮВЕТОМ. Ми готові відкривати вогонь.

Одну бронетранспортер піхоти знищено біля КЮВЕТУ, троє противників зникли у лісі у продовженні кювету.

Зараз ми покращуємо бойові позиції. Пропозиція щодо запасної бойової позиції — на ГІРСЬКОМУ ХРЕБТІ. Пораних немає. Нам потрібно більше ручних протитанкових гранатометів АТ4. Ми можемо бути готові до оборони за 10 хвилин.

Вогнева підтримка відділення

Ваше відділення має бути здатне надавати вогневу підтримку іншим відділенням. Тому важливо, щоб ти і твої товариші чітко усвідомлювали *мету* цієї підтримки. Зазвичай мета це *дати можливість* іншому відділенню рухатись — вперед або назад. Твоє відділення повинне відкрити вогонь, якщо противник *впливає або може впливати* на рух або діяльність іншого відділення.

ССК
Ситуація
Сектор
стрільби
Команда

Крім того, відділення також повинне знати

- де групуватися для ведення вогню
- коли групуватися
- коли ви будете (спроможні) відкривати вогонь
- коли треба припиняти вогонь
- що відділення буде робити далі та завдання відділення з підготовки

Ви також маєте вирішити

- сектор стрільби
- скільки боєприпасів використати

До уваги!

- Не чіпайте позицію передчасно, показуючи себе без потреби.
  - Намагайтеся триматися на рівні зі своїми товаришами і зважайте на небезпечну відстань позаду протитанкової зброї.
  - Знайдіть опору для зброї та тіла.
  - Тоді треба доповісти про готовність відділення надати вогневу прикриття.
  - За наявності у противника бронетехніки — спочатку відкривайте вогонь з протитанкової зброї.
  - При відкритті вогню: стріляйте швидко, але влучно — будьте обережні, щоб не влучити у когось зі своїх.
  - Якщо ви бачите противника в своєму секторі обстрілу, подбайте про те, щоб кожен постріл влучив.
  - Якщо ви не бачите противника, по якому можна стріляти: стріляйте в місця, де він може групуватись в межах вашого (та відділення) сектора обстрілу. Ворог обирає щонайменш настільки ж приховані вогневі позиції, як і ви.
-
-

Приклади наказів для вогневого прикриття відділення.

“Ситуація — Ми будемо прикривати взяття ПАГОРБА 1-им відділенням. 1-е відділення буде пересуватись вперед зліва від нас!”

“Сектор стрільби ліворуч — ВЕЛИКА ЯЛИНКА!”

“Приготуватись!”

“Мельник, доповідай заступнику командира взводу, що у нас вогнева готовність!”

Стріляйте по виявлених цілях та місцях, де може бути угруповання противника (підозрілі точки)! Не шукай цілих силуетів — противник показує себе принаймні так же мало, як і твоє відділення.

Фото: Sven-Ake Haglund, FBV

Леопард 2

Фото: Lasse Sjogren, FBV

Морський десантний підрозділ
наступає морським десантуванням

Наступальний бій

Наступальний бій є основним способом ведення бою. Тільки штурмом можна повернути втрачені позиції і вибити противника з країни.

Наші стрілецькі/підрозділи морської піхоти та механізовані підрозділи атакують, щоб зайняти місцевість, з якої можна уражати противника або завдати йому втрат. Мета полягає в тому, щоб зламати силу атаки та опору противника.

Підрозділи, крім стрілецьких/підрозділів морської піхоти і механізованих підрозділів, також повинні знати як атакувати противника, наприклад, повітряний десант або морський десант в межах зони угруповання підрозділу.

Усі підрозділи повинні вміти боротися з
повітряними десантами

Піт береже кров!

Перед початком атаки підрозділ повинен, як правило, здійснити довший або коротший рух назустріч противнику. Підрозділи, які перебувають на марші, повинні мати можливість атакувати безпосередньо.

Таким чином, атака може означати: спочатку довгий рух, часто в лісистій місцевості або будівлях, а потім бій.

У наступальному бою важливо, щоб ви і ваш підрозділ були постійно напоготові і активні. Бій потрібно вести на ходу, щоб ви уникали вогневої потужності противника, і в той же час ви і ваш підрозділ створювали можливості для ведення вогню по противнику. Важливі швидкість, сила і витривалість.

Використовуйте місцевість, щоб отримати прикриття та можливість контролю над противником. Протитанкові та протипіхотні міни також можна використовувати під час атак, щоб обмежити можливості противника для просування та ефективності. Подумайте, чого ви і ваш командир хочете від атаки і які у вас є можливості. Потім спробуйте уявити ситуацію та можливості противника. Чого він хоче? Які у нього є можливості?

Поставте перед битвою ціль і дотримуйтесь її. Ніколи не втрачайте ініціативи, натомість будьте активні і сильно бийте противника.

Якщо підрозділ має бронетехніку, вони часто використовують захист, мобільність і вогневу міць, заганняючи транспортний засіб вглиб зони бою. Однак небезпека протитанкового вогню, протитанкових мін і місцевості, що заважає бойовим машинам, може змусити рухатися і вести бойові дії в пішому порядку.

Дійте, беріть і тримайте ініціативу, будьте сміливими і бийтеся проти противника!

Бойові машини підрозділу під час тривалої атаки

Дії в пункті прийому транспортних засобів/пункті перевалки

Підрозділи на всюдиходах і гусеничних всюдиходах, як правило, просуваються до пункту перевалки, де залишені транспортні засоби, і готуються до бою в пішому порядку. Для того, щоб шум транспортного засобу не заглушав підрозділ під час просування до противника, можна задати «ліміт шуму».

Транспортні засоби не можуть перетинати ліміт шуму раніше визначеного часу.

Завжди прагніть, щоб місце пункту прийому транспортних засобів/пункту перевалки було якомога ближче до цілі атаки.

Створюйте рутини!

Пункт прийому транспортних засобів/пункт перевалки

Майте на увазі!

- Щоб зменшити вразливість, час перебування в пунктах прийому транспортних засобів/пунктах перевалки має бути коротким.
- Тому підготуйтеся якомога краще під час транспортування туди.
- Адаптуйте одяг до майбутніх активностей.
- Переконайтеся, що у вас є все обладнання.
- Принесіть типи зброї та боєприпасів, замовлені відповідно до різних варіантів озброєння.
- Переконайтеся, що ваш підрозділ створив рутини, щоб кожен знав свою роль під час перевалки.

Дії у вихідному положенні для наступу

Часом ваш підрозділ може мати час і можливість зібрати взвод на вихідне положення для наступу. Навіть тут взвод вразливий. Витратьте не більше 20-30 хвилин на заходи, які необхідно вжити в вихідній ситуації:

- Організувати захист та спостереження.

Замаскуйте будь-які транспортні засоби.

- Перевірте спорядження та боєприпаси.
- Отримайте більше боєприпасів.
- Якщо необхідно, вирівняйте залишки боєприпасів.
- Віддайте остаточний наказ для атаки.

Вихідне положення для нападу

Під час процесу наказу кожен повинен уважно стежити за ним. Ваш командир може загинути.

Тоді ви або хтось інший має бути в змозі взяти на себе командування та виконати завдання.

Ви і ваші товариші також повинні вміти діяти самостійно, коли немає можливості попросити командира, наприклад, у швидких бойових ситуаціях. Ви завжди повинні вміти діяти в дусі командира. Інформуйте персонал, який не залучений до процесу виконання наказу, наприклад, вартових.

Атака взводу

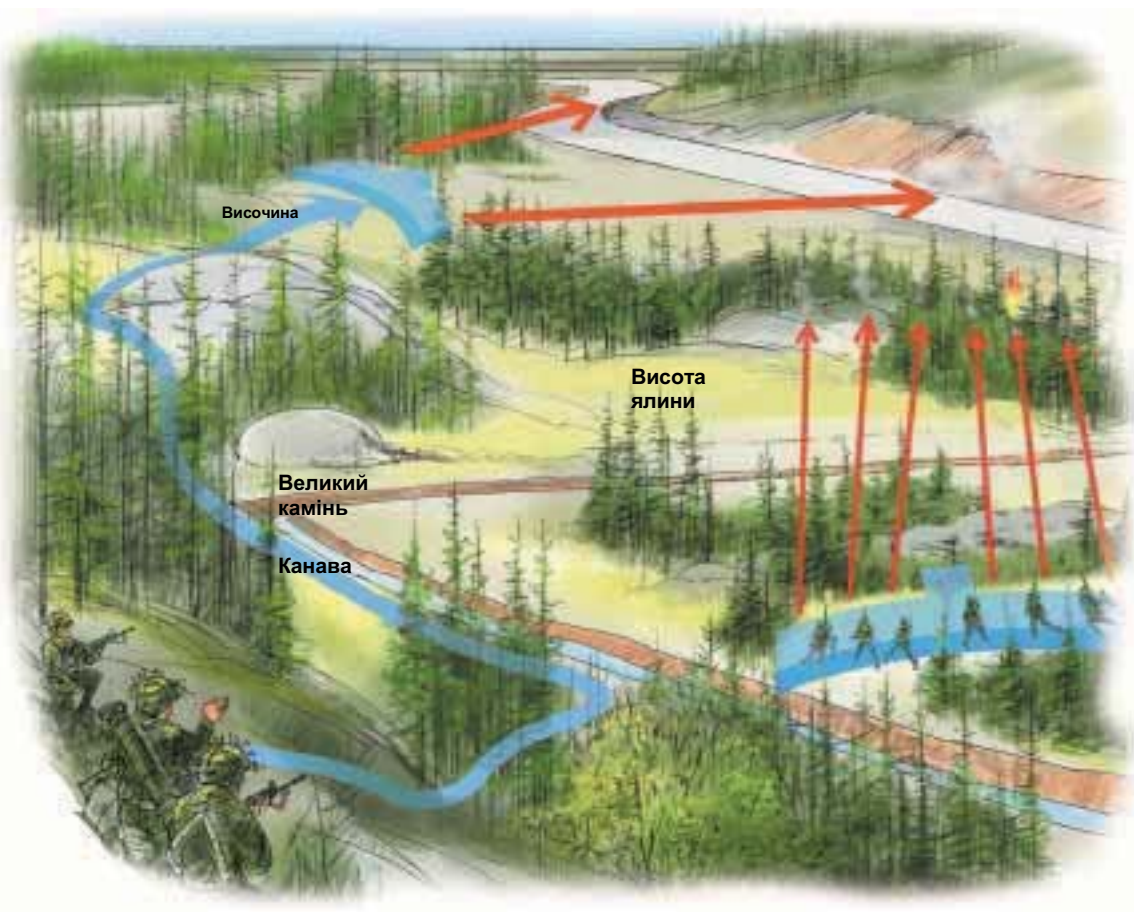
Атаки здійснюються як комбінація прихованих рухів і раптового відкриття вогню. Тому під час атаки вам і вашому відділенню зазвичай доручають *зайняти місцевість* або *забезпечити підтримку*.

У разі атаки ви та ваше відділення повинні мати на меті, використовуючи захисні та прикривальні можливості місцевості, швидко зайняти відповідну місцевість, з якої противник може відбиватися вогнем. Просування відділення повинне бути забезпечене або захищене *вогнем прямого наведення* відділення (відділень) підтримки.

Як правило, бій також ведеться *вогнем непрямого наведення* (мінометів і артилерії), метою якого може бути:

- знищити противника у вашій цілі наступу
- змусити противника залишити територію
- утримуйте або закривайте противника і тим самим дозволяйте своїй групі рухатися

Незважаючи на це, ваше відділення може зненацька і з несподіваного боку бути піддане вогню противника. Тому відділення повинне вміти самостійно організовувати вогонь, пересування і захист.

Просування зазвичай має підтримуватися вогнем

Приклади наказів для нападу відділення.

"Ситуація

"Противник – Бронетранспортери противника знаходяться позаду ВИСОТИ ЯЛИНИ.

"Наше відділення – Ми візьмемо ВИСОЧИНУ і звідти битимемося з противником на ВИСОТА ЯЛИНИ - ДОРОГА.

"Фланговий підрозділ – 2-ге відділення підтримує наше просування вогнем у напрямку ВИСОТА ЯЛИНИ. 3-тє відділення вогнем обороняє бойову позицію на ПЕРЕХРЕСТІ з метою захисту північного флангу взводу.

"Керування – За нашим відділенням йде командир взводу, за 2-им відділенням - заступник.

Санітарна служба – Місце збору поранених біля "ЧЕРВОНОГО БУДИНКУ".

"Рішення – Просуваємось по КАНАВІ колоною. Біля ВЕЛИКОГО КАМЕНЮ згрупуєтесь стрілецьким ланцюгом та візьміть ВИСОЧИНУ із заходу. Потім з бойової позиції на ВИСОЧИНІ – вогонь з протитанкової зброї в бік ВИСОТА ЯЛИНИ - ДОРОГА».

"Кінець - Запитання - Повторіть"

"Наказ

Стрілецька колона - я йду попереду - вперед!"

Наказ (у вихідній позиції)

"Подоляк — доповісти командирі взводу, що ми готові до просування!"

"Рух! Стрілецька колона - приховано - вперед!"

Наказ (у ВЕЛИКИЙ КАМІНЬ)

"Стрілецький ланцюг – вперед!"

Наказ (коли вся група ховається за ВИСОЧИНОЮ)

"Один БТР знаходиться 100 метрів в тому напрямку (показує пальцем). За моїм наказом ми приховано просуваємось до вогневих позицій по цей бік гребня. Коли я встаю – на колінах приготуватися – першим стріляю з ручного протитанкового гранатомета. Готові продовжити наступ після того, як ми впораємось з бронетранспортером.

Кінець - Запитання?"

"Рух – Стрілецький ланцюг - Приховано вперед!"

Наказ (у бік гребня ВИСОЧИНА)

"Вогнева позиція!"

"Вогонь!"

Одне відділення
– одна ціль

Наступальний бій механізованим стрілецьким підрозділом

Механізовані стрілецькі підрозділи наступають у тісній взаємодії з танками та підрозділами ПТРК. Підтримку, як правило, надає наша артилерія та наші мінометники. Під час атаки наші бойові машини можуть діяти з гармат, автоматичних гармат і кулеметів.

Коли ціль атаки досягнута, починається бій з застосуванням бойових машин (БМ). Тоді ви стріляєте з гармати на бойовій машині та кулемета, а також з кулемета та ручної стрілецької зброї стрілецького відділення. Відділення також може використовувати ручні гранати проти цілей поблизу бойової машини.

Якщо місцевість, видимість, перешкоди або міні унеможливають продовження атаки з застосуванням бойової машини, відділення атакує в пішому порядку. Відтак відділення бере більш важке озброєння залежно від завдання. Потім бойова машина прикриває відділення гарматою /кулеметом. Бойова машина приєднується до відділення, як тільки це можливо.

Поведінка в разі пішого

бою Механізоване стрілецьке відділення поводить так само як описано раніше у розділі.

Відділенню,

однак, потрібно враховувати можливості просування БМ та вибирати місцевість на якій БМ може просуватися і надати прикриття вогнем з автоматичної гармати та/або кулемета.

Також подбайте про захист БМ від противника, який з протитанковими гранатометами спробує вивести з ладу техніку. Крім того, будьте пильними, чи не замінував ворог протитанковими та протипіхотними мінами.

У разі втрати БМ, ви втрачаєте більшу частину вогневої потужності, мобільності та захисту відділення. Забезпечте взаємодію у відділенні та взводі. Відпрацьовуйте швидкість відділення та взводу у зміні типів зброї.

Майте на увазі!

- Відділення коригує своє просування відповідно до основного відділення. Ти коригуєш свої дії за командами або діями командира відділення - будьте поступливим!
- Тримайте місце, напрямок і зв'язок.
- Ви можете відкривати вогонь - за винятком самооборони - тільки за командою командира відділення або взводу.
- Під час бою відділення повинно діяти як одне ціле.
- Повторюйте команди і знаки, щоб вони проникли крізь звуки бою.
- У положенні стоячи або при русі ви стріляєте мисливськими пострілами. При бойових діях на коротких дистанціях можна також використовувати постріл на рівні стегна та вогонь чергами.
- Якщо ви не бачите противника, стріляйте з низької точки прицілювання у напрямку наступу.

Дії спеціальних команд з бронетехнікою та бойовими машинами

”До спостереження! Готуйсь!”

- Повторіть команду.
- Відстегніть ремінь безпеки.
- Відкрити запірну ручку бойових люків і повідомити про це гучно.

”Спостереження!”

- Повторіть команду.
- Спостерігайте в низькому положенні. Автомат повинен бути на запобіжнику та триматися готовим до негайного використання. Кулеметники зазвичай використовують кулемет. Спостереження відбувається в напрямках, які відповідають вашому місцю у БМ. Командир відділення може користуватися біноклем.
- Тримайте ручні гранати під рукою.
- Відкривайте вогонь без команди по цілях, які ви виявили поблизу БМ.
- Повідомляйте про інші виявлені вами цілі.
- Цілі повідомляються за годинниковим способом, де за «12 годин» береться передня частина БМ.

”До бою на БМ. Готуйсь!”

- Повторіть команду.
- Відстегніть ремінь безпеки.
- Відкрити запірну ручку бойових люків і повідомити про це гучно.
- Перевірте вогнепальну зброю (кулемет), магазини та ручні гранати.

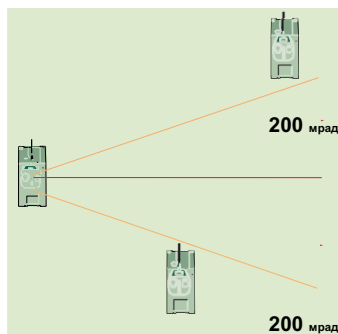
”До бою!”

- Повторіть команду.
- Займіть вогневу позицію в бронемашині. Тримайте коліна злегка зігнуті та уникайте опори зброї на броню.
- Стріляйте у ворогів, яких бачите в радіусі 100 метрів від машини (кулемет 150 метрів), і по цілях, визначених командиром відділення.
- Кидайте ручні гранати в окопи, траншеї, ями та інші укриття, де противник може укриватися.

!

При стрільбі з БМ на ходу з стрілецької зброї та кулеметів повз своїх застосовується кут ризику 200 мрад! Пам'ятайте, що уламки від ручних гранат можуть завдати травм відділенню! Відразу після кидка потрібно сховатися! Ці правила діють на війні! У мирний час діють інші правила безпеки!

Ризиковий кут при стрільбі з стрілецької зброї та кулеметів з БМ в русі.

”Припинити вогонь (спостереження)!”

- Повторіть команду.
- Припиніть стрільбу. Поверніться на місце.
- Закрийте люки.
  - Змініть магазин, заправте патрони та перевірте зброю.

”Маневр пішим порядком! Готуйсь!”

- Перевірте зброю та боєприпаси, а також інше особисте спорядження.
- Візьміть інше екіпірування, яке ви збираєтеся взяти з собою - перевірте його та розмістіть так, щоб його було легко взяти з собою.
- Приготуйтеся залишити БМ через задні двері.
-

”До спішування! Готуйсь! -До машини!”

- Повторіть команду.
- Відстегніть ремінь безпеки. Відкрийте двері, якщо ви сидите найближче до них.
  - Візьміть із собою стрілецьку зброю та інше обладнання, яке вам доручено взяти.
  - Залиште БМ і швидко займіть своє місце в відділенні поза межами БМ.

Під час руху пішим порядком відділення може нести різні види зброї та боєприпасів. Залежно від типу взводу, до якого ви належите, є базовий варіант, який стосується руху пішим порядком, якщо більше нічого не зазначено. Крім цього, є невелика кількість інших варіантів озброєння в залежності від типів зброї та боєприпасів, які є у взводі.

Командир взводу і командир відділення наказують, які варіанти зброї потрібні залежно від:

- типу місцевості в цілі наступу
- очікуваного ворога.

Відбувається цілевказання з бойових машин за годинниковим методом.

УВАГА

Ніколи не залишайтеся безпосередньо позаду або близько до борту БМ - вона може раптово дати заднім ходом або зробити розворот на місці.

Створіть рутини – ваші дії в залежності від команди (сигналу)!
Доповніть команди назвами альтернативної зброї у разі потреби!
Контролюйте! Практикуйтеся!

При виході з машини: закрийте люки та задні двері.

Оборона

Оборонний бій має на меті перешкодити противнику зайняти та використати місцевість, місце чи об'єкт. Оборона ведеться вогнем з бойових позицій з непрямою вогневою підтримкою і військово-інженерними роботами.

Механізовані підрозділи можуть вести оборонний бій з бойових машин. У цьому разі відділення веде вогонь зі стрілецької зброї, кулеметів, ручних протитанкових гранатометів АТ4 і гранатометів "Carl Gustaf".

Вогнева міць противника може бути дуже великою. Він може діяти шляхом масованого вогню по місцевості або потужної високоточної зброї, націленої на окремі цілі. Ви можете уникнути вогню, використовуючи укріплення та діючи мобільно, тобто відкриваючи вогонь зненацька з одного місця та швидко перегруповуючи його на новому.

Пам'ятайте, що розвідувальні підрозділи ворога можуть бути в цьому районі, коли ви розвідуєте та починаєте підготовку.

Оборона без готових укріплень

Вашому відділенню та взводу можуть доручити оборону, навіть якщо ви не маєте або не встигаєте побудувати укріплення. Проте використовуйте час так, щоб встигнути викопати поодинокі окопи (укриття). У такій ситуації бойовим завданням стає оборона на обмежений час. Однак не менш важливо не допустити, щоб противник протягом цього часу використовував місцевість, яка підлягає обороні.

Чим довше ви й ваші товариші зможете утримувати противника, тим довшу вашу штурмові підрозділи отримають можливість прибути й підготуватися до рішучої атаки. Ваші та зусилля ваших товаришів можуть стати вирішальними для результату бою в районі.

Навіть якщо ви встигли викопати захисні укриття, відділення повинно вести мобільний бій, таким чином ми не дамо противнику скористатися місцевістю та зробимо нерезультативним ворожий вогонь з артилерії та танків.

Підготовчі дії

Зверніть увагу на наступне:

- Як ми маємо можливості?
- Якими можливостями володіє противник?
- Як ми використовуємо протитанкові ті інші міни?
- Які шляхи перегруповування існують між бойовими позиціями?
- Як ми захищаємо та підтримуємо перегруповування? Вогнем? Димом? Мінуванням?
- Де мають бути командир та його заступник?
- Як ми забезпечуємо комунікацію із вищим командуванням?
- Де повинен знаходитися коригувальник вогню і як його захистити?
- Як захистити та замаскувати підготовчі роботи?

Прийміть рішення та:

- виберіть бойові позиції для відділення або частини взводу
- розташуйте частину взводу для оборони в місці, зазначеному в наказі
- підготуйте та облаштуйте запасні бойові позиції (нова позиція – те саме вогневе завдання) та альтернативні бойові позиції (нова позиція – нове вогневе завдання). Відстань між бойовими позиціями має бути 200-400 метрів.
- виберіть бойову позицію так, щоб уникнути прямого вогню, зокрема, танків і БТР

- виміряйте відстані від бойових позицій до місць можливої появи противника
- підготуйтеся до підриву водопропускної труби та встановіть міни
- розчистьте обстріл, зробіть маскування та окопи для укриття
- заплануйте вогонь непрямым наведенням (мінометний і артилерійський вогонь)
- підготуйтеся до контратаки
- практикуйте бій.

Неочікуване і концентроване відкриття вогню. Кожен постріл повинен влучити - виграйте бій! Ведіть бій мобільно - будьте активними!

Насамперед стріляйте у ворожого командира!

Реалізація

- Відкривайте вогонь зненацька, коли противник натрапив на міни або зупинився перед перешкодою на дорозі.
- Швидко перегруповуйтеся на нову бойову позицію.
- Потім бій ведеться рухливо, з відкриттям вогню з нових бойових позицій.

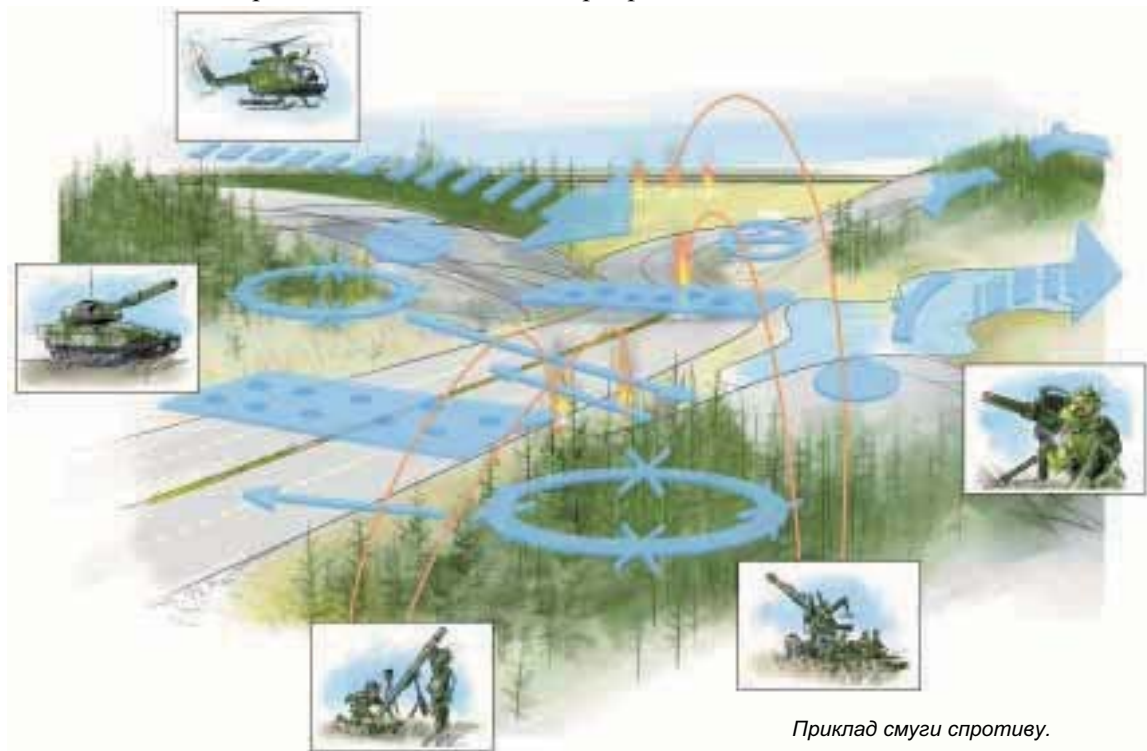

Ведення оборони з бронемашини

Оборона з використанням фортифікаційних споруд.

Фортифікаційні споруди можуть бути частково збудовані ще в мирний час. В іншому випадку для будівництва цих споруд потрібен час і техніка. Навіть якщо взводу чи роті було доручено оборону, потрібно бути готовим до наступу в межах території, яку потрібно обороняти, або поблизу. Тому відділення повинно бути готовим до атаки.

Два або більше відділення утворюють опорний пункт. Опорний пункт будується захисними окопами, мінуванням, протипіхотними загородженнями, бліндажами тощо. Як це будується, описано в розділі "Військово-інженерні роботи".

Приклад смуги спротиву.

Місця для опорних пунктів вибираються так, щоб:

- можна було вести фланговий вогонь з протитанкової зброї по дорогах або смугах, прилеглих до місць, де наші мінування можуть мати ефект
- був недоступний для ворожого лобового вогню прямим наведенням
- було зручно координувати блокувальні роботи, мінування та вогонь.

Слід уникати розташовуватись на узліссях. Опорний пункт повинен бути захищеним з усіх напрямків.

Щоб ввести противника в оману, слід будувати фальшиві опорні пункти. У них розташовуються бойові патрулі з цілого або з половини відділення. Коли починається бій, патрулі повертаються до основного опорного пункту.

За один-два кілометри попереду, а іноді й позаду «смуги спротиву» розташовуються один-два потужних бойових патрулі у складі 1-2 відділень з протитанковою зброєю (ручними протитанковими гранатометами АТ4, гранатометами “Carl Gustaf” або протитанковими керованими ракетами) і мінами. Патрулі посилені коригувальником. Якщо такий фахівець відсутній, ви або ваш командир повинні мати можливість діяти як артилерійський спостерігач. Це означає, що ви повинні вміти повідомляти про цілі для нашого артилерії, а також спостерігати та повідомляти про ситуацію під час свого власного вогню непрямым наведенням.

Бойові патрулі мають на меті ввести противника в оману щодо нашого угруповання і водночас попередити нас про наступ противника.

За допомогою коригувальника або артилерійського спостерігача ми можемо на ранній стадії обстрілювати ворога вогнем з артилерії та мінометів. Тоді противнику стає важче розташуватись на позиціях для атаки і водночас він зазнає втрат.

Майте на увазі, що противник може спробувати здивувати нас і атакувати в тилу через обхідні шляхи або повітряним десантом. Водночас він намагається перекрити наші зв'язки та шляхи відступу. Розвідувальні підрозділи противника також намагаються на ранній стадії з'ясувати, де ми знаходимося і як збираємося захищатися – будьте пильними! Забезпечте захист незавершених робіт вартуванням та виставленням блокпостів. Організуйте супровід важливих транспортів.

Будьте готові до бою навіть з несподіваних напрямків! Будьте готові до бою, навіть якщо сполучення з типом перервано!

Години підготовки дозволяють оборонятися протягом хвилин. Дні підготовки дозволяють оборонятися протягом годин. Тижні підготовки дозволяють оборонятися бою протягом доби

За межами «смуги спротиву» розташовуються резерви.

Їх завданням може бути атака поряд із смугою спротиву, щоб зламати силу атаки противника або щоб ваш підрозділ мав можливість перегрупуватися.

Вогонь з артилерії та мінометів організується та розташовується поруч з опорними пунктами або між ними.

Важливо, щоб ваше відділення ретельно підготувалося до бою.

Пам'ятайте, що зрештою від вас і вашого відділення залежить успіх битви – ваша готовність та прагнення до опору є вирішальними!

Вогнева засідка

Вогнева засідка має на меті потурбувати або затримати противника і завдати йому втрат. Вогневі засідки виконуються як раптові обстріли з протитанкової, стрілецької зброї, кулеметів, мінометів та артилерії. Практичний підхід заснований на дії з невеликою кількістю солдатів і великою кількістю систем зброї протягом короткого часу з стрімким відходом.

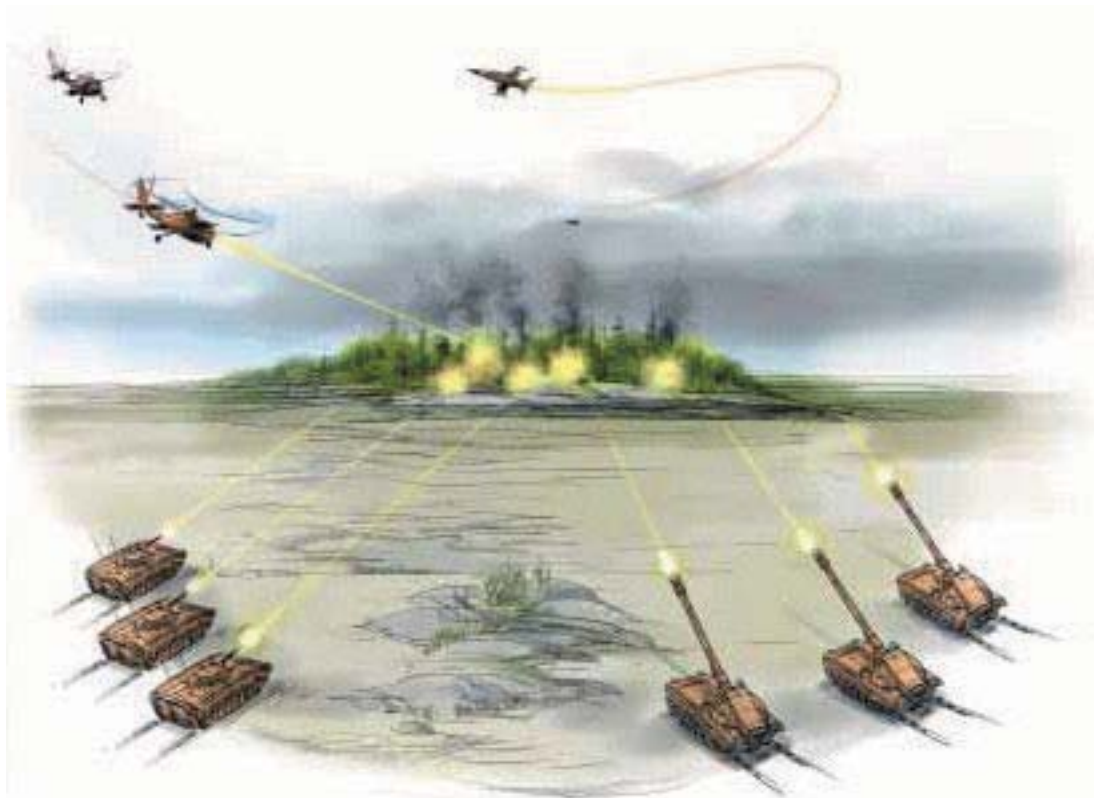
Вогнева засідка здійснюється по підрозділах, які перебувають у русі, або по згрупованих підрозділах зі слабким спостереженням.

Добре розміркуйте як буде проходити бій..

Це скоріше правило, ніж виняток, що противник наступає по пересіченій місцевості, а не безпосередньо по дорозі

Ваш захист флангу/ів часто повинен бути таким же міцним, як і та частина, що здійснюватиме заплановану вогневу атаку. Однак іноді вам потрібно бути рішучим та готовим наважитися на ризик, щоб досягти успіху — будьте винахідливим!

Завжди очікуйте, що у ворога є артилерійські підрозділи, які протягом 5-10 хвилин можуть підтримати підрозділи, проти яких ми влаштували вогневу засідку. Тому важливо швидко покинути місце вогневої засідки. Противник може скерувати ударні вертольоти, які за 10-15 хвилин можуть дістатися місця нашого розташування

Якщо вам доручили влаштувати вогневу засідку проти згрупованих артилерійських гармат, майте на увазі, що вони можуть мати проти вас велику вогневу міць, якщо їм вдасться вистрілити прямим наведенням по вас з артилерійських гармат. Самостійні артилерійські установки (САУ) можуть бути для нас такими ж небезпечними, як і танки, якщо ми їх негайно не знешкодимо.

Вогнева засідка може виконуватись усім взводом, частиною взводу або відділенням.

Тип ворога, місцевість, а також зброя, яка є у вашому розпорядженні, визначають, яка кількість особового складу взводу буде безпосередньо залучена у вогневу засідку.

На місці вогневої засідки може бути достатньо одного-двох відділень з ручними протитанковими гранатометами AT4, гранатометами "Carl Gustaf" й мінами, а іншим відділенням поставлено завдання захистити фланги та відступ.

Чим більше відділень присутні на позиції вогневої засідки, тим довше триває їх відступ, що збільшує ризик жертв з нашого боку. Однак для того, щоб досягти задуму нашого бою, ми повинні простежити за достатнім забезпеченням вогневої міці, коли ми здійснюємо вогневу засідку.

Атака мінами

Використовуйте бойову пару або невеликий патруль, наприклад снайперську пару або бойовий патруль досвідчених стрільців та гранатометників АТ4/РПГ, які разом з коригувальником після вогневої засідки залишаються поблизу і роблять наступ з нового напрямку коли противник спробує розчищати

територію (від залишеної техніки тощо). Проявляйте винахідливість і змінійте свою поведінку, здійснійте вогневі засідки з непередбачуваних місць, щоб ворог не зміг передбачити нашу тактику і техніку бою і тим самим вразити нас до вогневої засідки.

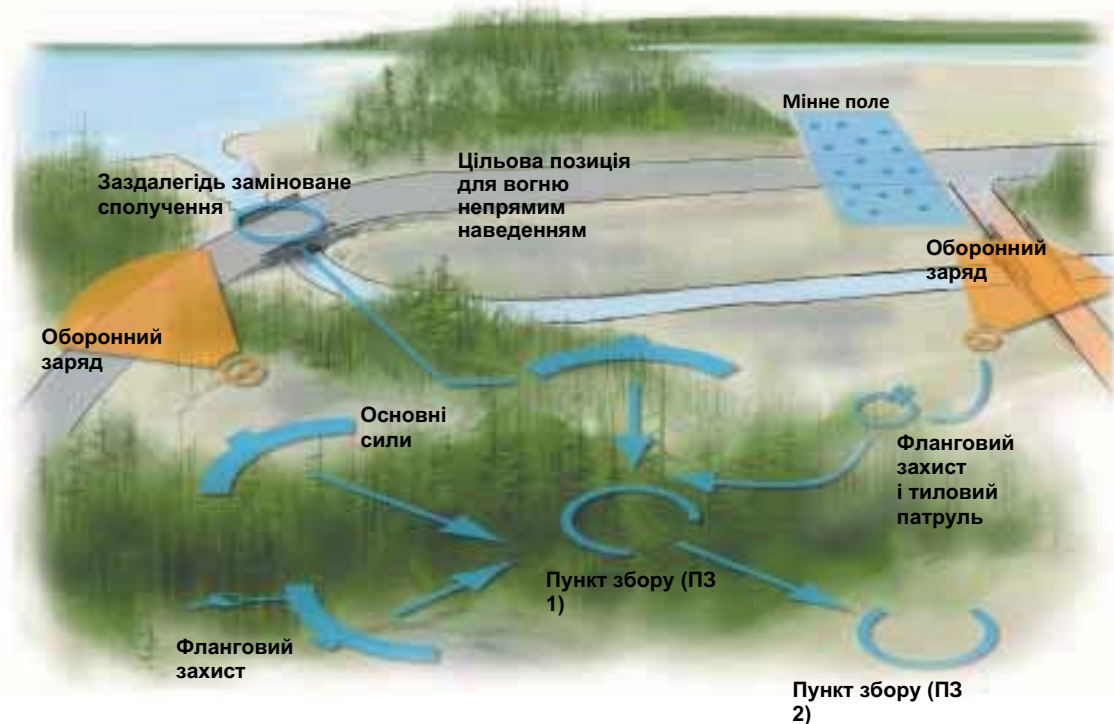

Снайперська пара з коригувальником веде здійснює вогневу засідку проти евакуаційного підрозділу противника. Кілька влучних пострілів снайпера і пара снарядів з артилерії можуть на години посіяти жах і сум'яття у противника.

Підготовка

Якщо дозволяє час, підготуйте вогневу засідку, вибравши місцевість так, щоб:

- противнику було важко сховатися і важко переслідувати
- противник був повинен сповільнитися - це надасть нам змогу стріляти з прямо спрямованої зброї
- було зручно використовувати міни проти противника – транспортні та танкові міни, якщо використовуються доречно, забезпечують велику вогневу міць та ефект
- кожному відділенню потрібно було битися тільки з одним БТР/БМП або одним танком
- можна було розмістити у бойових позиціях, захищених з фронту на такій відстані, щоб вогонь з них мав гарний результат
- ви мали хороше прикриття під час входу або відходу з позиції – майте на увазі, що є велика ймовірність, що противник може викрити нас термочутливими камерами.
- можна було розмістити спостерігачів, щоб вчасно виявити противника та всі встигли непомітно зайняти бойові позиції
- можна було розмістити фланговий захист за 200-400 метрів від позиції вогневої засідки - тоді основні сили мають можливість відступити в укриття, а потім захистити відступ захисників флангів.

Командир відділення повинен наперед продумати наступне:

- Скільки в мене є часу до того, як відділення повинно бути готовим до бою?
- Що треба зробити негайно, щоб виграти час?
- Що необхідно поповнити з матеріального забезпечення?
- Чи встигаю я віддати наказ у повному обсязі всьому відділенню, чи мені потрібно віддавати накази згодом?
- Як може виглядати противник та як він може діяти, коли він досягає мого місця знаходження?
- Які можливості пропонує місцевість?
- Де і як я можу використати оборонні заряди, протитранспортні та протитанкові міни?
- Де можна розмістити гранатометників і гранатомет "Carl Gustaf"?
- Де розташувати досвідченого стрільця/снайпера? Чи потрібно йому надавати інструкції щодо спеціальних цілей?
- Скільки мені потрібно на захист тилу та фланговий захист?
- Як отримати попередження про наближення противника?
- Де повинен бути розташовано транспортний засіб відділення?
- Шляхи підступу та відступу?
- Як почати відкриття вогню?
- Скільки боєприпасів потрібно?
- Як ми закінчимо бій?
- Моє та місце заступника під час бою?
- Заходи проти переслідувачів?
- Яке угруповання застосувати при відступі?
- Пункт збору? Години збору?

Зорієнтуйте відділення і негайно віддайте необхідні накази.

Щоб виграти час, розпочинай підготовку негайно та всебічно.

Підготовка до вогневої засідки з використанням мін може зайняти від 30 хвилин до кількох годин, залежно від того, які приготування були зроблені раніше та наскільки добре ви та ваше відділення натреновані.

Виведіть відділення вперед і виконайте наступне:

- Розподіліть вогневі позиції – вкажіть основний напрямок стрільби для кожного стрільця.
- У разі потреби виділіть хоча б одну людину для захисту тилу – ”флангові солдати” захищають фланги.
- Визначте відстань до ... .
- Вкажіть орієнтири для цілевказання та надайте інформацію про інші позначення на місцевості.
- Замініуйте (за наказом командира взводу) протитанковими мінами та протитранспортними мінами.
- Складіть схеми мінування/протокол мінування та передайте їх командирі взводу.

- Віддайте наказ відкрити вогонь
- Віддайте наказ щодо норми використання боєприпасів – 4-6 ручних

протитанкових гранатометів AT4/РПГ або протитанкових гранат на ціль.

- Відпрацюйте зайняття та відступ з бойової позиції приховано, а також синхронно відкривати вогонь. Якщо немає можливості тренуватися на місці, спробуйте тренуватися на схожій місцевості.
- Розмістіть відділення в укритті за бойовою позицією - по можливості зберігайте бойову готовність, якщо очікування займає багато часу або погана погода. Самі або з одним-двома солдатами, займіть позицію звідки ви можете спостерігати за місцевістю.
- Організуйте зоровий контакт у

відділенні (з фланговим відділенням та командиром взводу).

Складіть протокол мінування - передайте протокол своєму командирі!

Не забувайте фіксувати встановлені міни, щоб ваші військові чи цивільні не постраждали або не загинули!

Комусь іншому можуть доручити розмінування території замінованої вами, а вам можуть доручити розмінувати мінування зроблене кимось іншим – фіксуйте міни ретельно!

Приклади наказів у разі вогневої засідки

Завдання:	Наше відділення проводить вогневу засідку проти противника на вулиці Болотній.
Пересування:	Ми пересуваємося за моїм знаком, приховано, до бойової позиції. Петренко та Бондаренко - йдуть як передовий патруль.
Відкриття вогню:	Синхронне відкриття вогню за моїм наказом або коли Кравчук, який зі мною, приводить в дію протитранспортну міну. Гранатометник: після виводу з бою бойової машини противника прикриває кінець дороги димовою завісою за допомогою димової гранати
Відступ:	Відбувається за моїм знаком або за командою в наступному порядку ... Заступник ведучий, на роздільному пункті перевіряє особовий склад, я встаю у чергу і керую тиловим патрулем. Тиловий патруль послідовно відступає до ПЗ 1(пункт збору 1).
Збір:	ПЗ 1 дійсний протягом однієї години після початку вогневої засідки, потім ПЗ 2, який дійсний протягом 12 годин.
Медична служба:	Сухевич бере з собою ноші. Постраждалих транспортують до ПЗ 2, де знаходяться медики взводу.
Керування боєм:	Я веду відділення з правого боку бойової позиції.
Запасний варіант:	Якщо відділення буде виявлено до того, як ми займемо бойову позицію ми відступаємо за наказом і пробуємо у новому місці.
"Наказ завершено. Запитання? Повторити!"	

Виконання

Якщо вогнева засідка має бути здійснена проти противника, який пересувається пішки, підготовлюються пастки (підриви водопропускної труби, мін на дорозі/смузі, керовані міні-пастки тощо), щоб зупинити противника. Тоді його легше буде вразити нашою протитанковою зброєю.

Фронтальний захист – напрямок вогню по флангам.

Зосередження вогню: прямий вогнь – міни – вогнь непрямим наведенням.

У слушний час (зазвичай це вирішує командир взводу) відділення приховано виводиться на бойову позицію.

Одночасно відкрийте вогонь. Вогонь повинен йти з повною силою і несподівано, щоб мати найбільший ефект. Дим від вибухів або від димових гранат противника може ускладнити або унеможливити ведення вогню.

Продовжуйте обстріл до тих пір, поки є відповідні цілі або відділення завершило поставлене завдання і відділенню не загрожує атака чи артилерійський вогонь з боку ворожих підрозділів підтримки. У сприятливих ситуаціях - наприклад, коли малоімовірно, що відділення (взвод) буде атаковане з флангів чи з тилу, або якщо ворог панікує і тікає - можна піти в атаку для бою з ворогом і знищення його техніки. Така атака повинна бути

добре відпрацьована, і ви повинні мати потужну підтримку, яку ви організуєте у взводі чи відділенні.

Після вогневої засідки подаєте знак (сигнал) для відступу у збірний пункт. Тиловий патруль захищає відступ.

Якщо хтось поранений або вбитий у бою, обов'язково заберіть його/її! Будьте готові відвоювати місцевість боєм, якщо хтось відсутній.

Не забудьте повідомити результат вогневої засідки та про те, що робить ворог.

Ви також повинні бути готові за наказом командира взводу знову піти вперед і повторити вогневу засідку.

Вогнева засідка мінами

Вогневі засідки можуть бути завдані мінами та/або ручними протитанковими гранатометами АТ4 дистанційного спрацювання. Як ви використовуєте міни та ручні протитанкові гранатомети для мінних вогневих засідок, описано в розділі «Військово-інженерні роботи».

Патрулем раннього сповіщення розташовується так, щоб відділення було вчасно попереджено про техніку або війська противника. Відстань між патрулем раннього сповіщення та відділенням залежить від рельєфу місцевості та засобів зв'язку. Відділення може отримати завдання атакувати лише певний тип транспортного засобу, наприклад, штабні транспортні засоби, мостуокладальники або транспортні засоби для перевезення паливно-мастильних матеріалів. Тоді патруль раннього попередження може повідомити, чи є такий транспортний засіб та його місце у колоні.

Дві протитранспортні міни можна використовувати проти однієї цілі, щоб збільшити ймовірність влучання та ефекту.

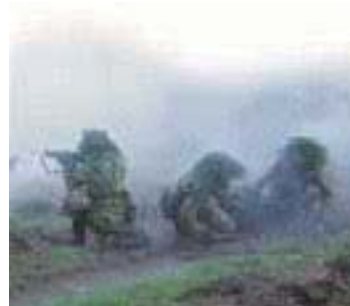
Вогнева засідка мінами - це ремесло, до якого потрібно ретельно готуватися й удосконалювати навичку. Техніка детонування мін або ручних протитанкових гранатометів як дистанційних мін, як і будь-яка інша зброя, повинна бути відпрацьована, щоб одержати очікуваний результат.

Якщо ви та ваше відділення маєте доступ до мін із дистанційними детонаторами, наприклад лазерними детонаторами, ймовірність влучання збільшується, бо тоді є можливість здетонувати міну зі значно більшої відстані та проти цілей, які рухаються з дуже високою швидкістю.

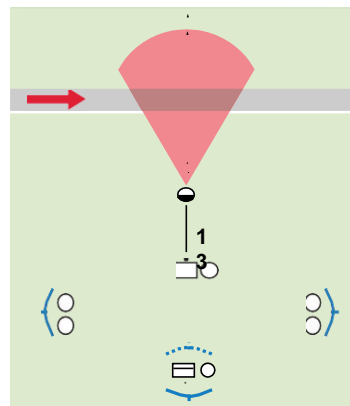
Будь хоробрим!

Ударяй сильно і швидко!

Зникай і не залишай сліду!

Порахуйте всіх на збірному пункті - ніхто не повинен залишатися позаду!

Вогнева засідка мінами із застосуванням протитранспортної міни 13. Міна може бути нахилена для отримання більшого сектора обстрілу. Вогнева засідка мінами з застосуванням протитранспортної міни 14 зазвичай відбувається двома мінами з дистанцією в три метри для збільшення ймовірності влучення.

Бій в темряві

©foto: Lasse Sjögren

©foto: MSS

Бойові машини та стрілецьке відділення були під спостереженням з використанням інфрачервоних приладів нічного бачення. Особливо яскравими ділянками виділяються вихлоп бойової машини та відбій від пострілу ручного гранатомета.

Темрява підносить сюрпризи. Окремі солдати, патрулі та невеликі підрозділи, які добре знають місцевість, можуть досягти успіхів, які вимагатимуть великих сил протягом дня.

Як підрозділи противника, так і наші в тій чи іншій мірі забезпечені технічними засобами спостереження та управління вогнем у темну пору доби. Будь-хто, хто має радар, прилади нічного бачення та обладнання для термічного спостереження, може розвідувати та управляти вогнем, не будучи поміченим.

Отже дійте приховано і захищено, як під час денного світла. Підготуйтеся вдень, щоб мати можливість виконати своє завдання, навіть коли настане темрява.

Спостереження в темряві

Нічне бачення

Очі адаптуються до умов освітлення. Щоб нічне бачення було задовільним, потрібно до півгодини часу в темряві. Якщо ви засліплені, наприклад, вибухами, або потрапили під світло, відмінне від червоного, ваше нічне бачення негайно втрачається. Навіть світла від сірника достатньо, щоб зруйнувати нічне бачення.

Якщо ви потрапили під вплив освітлення, негайно закрийте або прикрийте очі. Якщо вам потрібно спостерігати проти джерела світла або використовувати, наприклад, прилад нічного бачення, закрийте одне око або прикрийте його. Таким чином, ви зберігаєте частину нічного бачення в одному оці.

Якщо вам необхідно використовувати світло, дивіться на освітлений об'єкт, а не на джерело світла.

Бажано уникати куріння перед або під час чергування в темний час доби. Куріння призводить до того, що ви гірше бачите в темряві. Втома і недосип також погіршують нічний зір. Тому використовуйте кожну можливість відпочити перед завданнями в темряві.

Червоне світло - не руйнує ваше нічне бачення, але його особливо легко виявити пристроями нічного бачення.

Синє світло – руйнує ваше нічне бачення, але його важче виявити пристроями нічного бачення.

Візуальне спостереження

При спостереженні в темряві ви повинні використовувати інший метод, ніж при денному світлі. Очі працюють таким чином, що якщо ви намагаєтеся зафіксувати погляд на центрі предмета в темряві, ви бачите його нечітко. Це пов'язано з «ожовтлою плямою» ока.

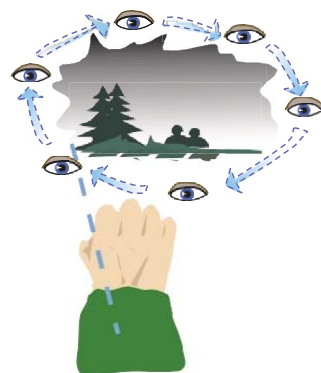
Ви можете бачити чіткіше, якщо дивитися трохи вбік від об'єкта.

Не дивіться довго в одну точку. Переміщуйте свій погляд поступово навколо об'єкта, який ви хочете спостерігати.

Бажано вибрати місце, з якого можна спостерігати на яскравому фоні, наприклад небо або відкрита місцевість. Спостерігайте з низького положення.

Червоне світло – не псує ваше нічне бачення, але його особливо легко виявити в приладах нічного бачення

При спостереженні - дивіться на предмет збоку

У світлий час доби спробуйте дізнатися, як виглядає місцевість навколо варту або бойової позиції

У темряві об'єкти виглядають по-іншому - вони можуть здаватися живими і загрозливими. Особливо, якщо ви втомилися або налякані, ви можете легко бачити в полі зору

Біноклі та снайперська оптика використовують наявне світло і тому є допоміжним засобом для спостереження в темряві. Тримайте їх так, щоб те, що ви спостерігаєте, було в нижній частині поля зору. Таким чином ви використовуєте більше доступного світла.
Пристрій нічного бачення працює навпаки.

Слухове спостереження

Оскільки ви погано бачите в темряві, вам доведеться активно використовувати свій слух. Цьому сприяє те, що вночі звуки чутні краще, ніж вдень.

Навчіться розпізнавати різні звуки, щоб ви могли повідомляти, чи використовує противник бойові машини чи інші транспортні засоби та вертольоти, а також чи пересувається противник пішки чи окопається. Також навчіться розпізнавати звуки від артилерії та мінометів і від вибухів.

Майте на увазі, що деякі типи транспортних засобів, які є у противника, також є в наших силах оборони.

За допомогою слуху можна приблизно визначити відстані. Приблизну відстань до зброї, яка стріляє, розрахувати легко.

Швидкість звуку становить близько 300 метрів за секунду.

Не плутайте дульний тріск зі звуком хвилі, коли куля пролітає поруч з вами. Звук від хвилі схожий на «удар батога».

Дальність виявлення в безвітряну погоду

Коли ви побачите дулове полум'я - швидко порахуйте зі швидкістю три числа в секунду. Припиніть рахувати, коли ви почуєте хлопок. Число, до якого ви дорахували, вказує приблизну відстань у сотнях метрів

Під час слухового спостереження знімайте шолом. Ви краще почуєте, якщо затиснете долоню за вухом і затримаєте дихання

Технічні засоби для бою в темряві

Для освітлення поля бою використовуються освітлювальні боеприпаси. Характеристики освітлювальних боеприпасів противника відповідають нашим. Для освітлення також можна використовувати фари.

У наступній таблиці наведено приклади обладнання для ведення бою в темряві без використання видимого світла

©Foto: MSS

Бойова машина з стрільцями спостерігалася за допомогою приладу нічного бачення

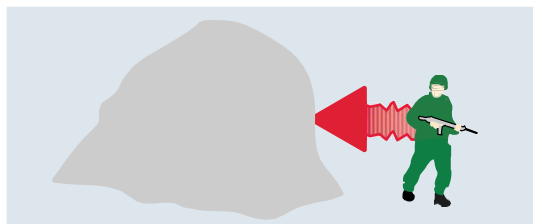
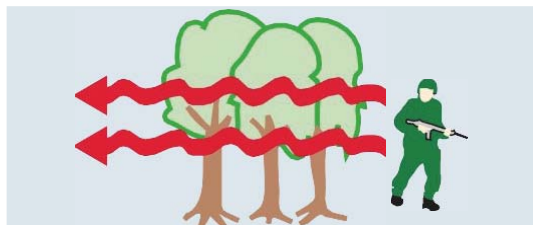
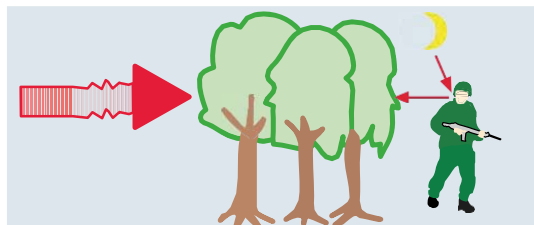
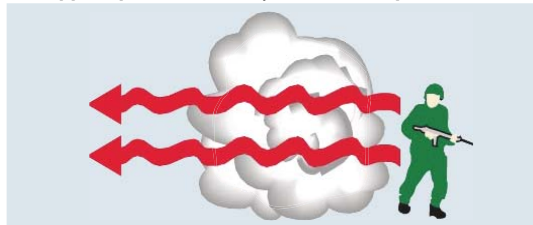
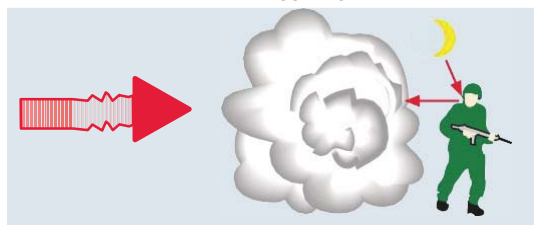

©Foto: MSS

Танк Т-72 спостерігали за допомогою тепловізора. Теплі зони, такі як вихлоп, гусениця і екіпаж поза бронею, вважаються більш світлими

Зверніть увагу, що прилади нічного бачення можуть бути оснащені комплектом підсвічування, що складається з активного інфрачервоного світла

Тип	Присутність	Ефективна відстань
Обладнання, що не виділяє енергії Неможливо визначити за допомогою індикаторів/приладів нічного бачення Пристрій нічного бачення - Підсилює дуже темне світло - Виявляє активне інфрачервоне світло Пасивне інфрачервоне світло (наприклад, тепловізор) - Відчуває теплове випромінювання	 Окремі солдати та командири Бойові машини — спостереження — водіння — стрільба Сучасні бойові машини — спостереження — стрільба - Ударний вертоліт/літак — спостереження — стрільба	 400-1 000 м залежно від умов освітлення тощо. Об'єкти, які темняно світяться, активне ІЧ-випромінювання можна виявити на відстані багатьох миль 3-5 км 2-3 км 10 км 5-10 км
Обладнання, яке випромінює енергію Може бути виявлено індикаторами/пристроями нічного бачення Активне інфрачервоне світло - Виявляється пристроями нічного бачення Наземний радар - Виявляється за допомогою радара	 Старі бойові машини — водіння — стрільба Портативний Вмонтований в транспортний засіб Вертоліт/об'єкт, який може літати	 приблизно 50-100 м приблизно 400-500 м приблизно 10 км приблизно 15 км приблизно 20-50 км
Інше обладнання Прокомпас Навігаційне обладнання (наприклад, GPS—Global система позиціонування; системи, залежні від супутників)	 Бойові машини, машини управління вогнем, розвідувальні машини, вертольоти, літаки, GPS-портативні навігатори тощо.	 Транспортні засоби можуть орієнтуватися в темний час доби, тільки обладнання для їзди повинне бути включене

Видиме світло та активне інфрачервоне світло   Пасивне інфрачервоне світло (теплове випромінювання)

Видиме світло та активне інфрачервоне світло не проникають через дим, кущі, ґрунт чи камінь. Пасивне інфрачервоне випромінювання використовує іншу частину спектра з кращими можливостями передачі та не настільки чутливе до диму та меншої кількості кущів. Камінь і ґрунт, однак, блокують пасивне інфрачервоне світло.

Зверніть увагу на напрямки стрілок на зображеннях вище. З активним інфрачервоним світлом місцевість «підсвічується» невидимим для ока світлом, а відображення можна побачити на екрані.

У випадку пасивного інфрачервоного світла в приймачі реєструється власне випромінювання (тепло) об'єкта.

Як пасивна інфрачервона технологія, так і технологія пристрою нічного бачення мають обмеження, але перевага полягає в тому, що їх не можна ідентифікувати за допомогою інфрачервоних індикаторів або приладу нічного бачення.

Прилади нічного бачення використовують те незначне світло, яке є, і підсилюють його в 20 000-60 000 разів. Пристрої нічного бачення використовуються в транспортних засобах, а також як легше обладнання для спостереження, яке можна прикріпити до голови, щоб командири, стрільці та інші солдати мали "темний зір".

Прилад нічного бачення може виявляти активне інфрачервоне світло та інші джерела світла на дуже великих відстанях.

Тому ми маємо скористатися:

- захистом і прикриттям, як вдень
- маскуванню як при денному світлі
- звуковою та світловою дисципліною
- дощем, снігопадом, туманом і димом

Обладнання взводу для нічного бою

Для вирішення бойових завдань у темну пору доби ми, серед іншого, маємо наступне обладнання:

- інфрачервоний приціл
- пристрій нічного бачення
- бінокль
- легка тканина і світлові палички
- білий скотч
- сигнальні пістолети із сигнальними та світловими патронами
- трасуючі боєприпаси
- освітлювальні гранати для мінометів
- освітлювальні ракети
- сигнальні міни
- нічне обладнання та освітлення в темряві для транспортних засобів

Освітлювальні боєприпаси	Час світіння	Радіус
Освітлювальний патрон 8/9	15 с	125 м
Освітлювальна ракета	20 с	185 м
12 см освітлювальна мінометна граната	45 с	500 м

Приклади обладнання, зброї та боєприпасів для бою в темряві

Приклади приладів нічного бачення під назвою «Goggles», які прикріплюються до голови чи шолома

Поведінка

Загалом

- Говоріть якомога менше - використовуйте знаки. Говоріть тихо і повільно, якщо вам потрібно щось сказати. Не шепочіть - ви почуєте більше, ніж коли говорите тихо.
- Поводьтеся зі зброєю та іншим обладнанням тихо.
- Переконайтеся, що обладнання на місці, щоб воно не деренчало, не пищало і не падало.
- Не гримайте дверима або броньованими люками.
- Не розганяйте двигуни.
- Не показуйте себе на яскравому тлі.
- Обличчя, шию і руки пофарбуйте маскувальною фарбою або сажею.
- Сховайте або пофарбуйте деталі техніки, які можуть блищати.
- Використовуйте однакові правила маскуванню вдень і в темряві. Закрийте вікна автомобіля, відбивачі, фари та інше освітлення.
- Приховуйте всі види світла. Якщо вам потрібне світло, щоб, наприклад, читати чи дивитися на карту, заповзійте в яму чи щось натягніть на себе.

Навчіться орієнтуватися в автомобілях і обладнанні без ліхтарика! Відсутність звуку та світла – найкращий спосіб уникнути виявлення.

Знаки розпізнавання

У деяких ситуаціях вам можуть наказати прикріпити розпізнавальний значок до вашої форми, щоб вас можна було швидко ідентифікувати. Знак може бути зроблений, наприклад, з флуоресцентної тканини або білої тканини. Час від часу перевіряйте, чи значок досі на вас і ваших товаришів.

Не забувайте носити форму та спорядження відповідно до правил, щоб полегшити ідентифікацію.

Пересування

- Виберіть шлях так, щоб вас не було видно на світлому фоні.
- Дотримуйтесь низьких ліній і спостерігайте з низької позиції - просувайтеся в "інфрачервоній тіні".
- Залишайтеся в тіні, якщо є місячне світло.
- Використовуйте звуки пострілів, вітру, дощу або шум двигуна, щоб замаскувати шум, спричинений рухом.
- Якщо вам потрібно просуватися абсолютно безшумно, будьте дуже обережні, перш ніж поставити ногу або коліно.
- Слідкуйте за сполученням проводів від сигнальних і піхотних мін. Використовуйте вудку.
- Якщо вам трапилося зламати гілку або створити який-небудь інший шум, негайно зупиніться і прислухайтеся, перш ніж продовжувати.
- Часто зупиняйтеся, слухайте та спостерігайте за місцевістю за допомогою пристрою нічного бачення або тепловізора.
- Якщо ви потрапили під освітлення, наприклад, від освітлювальної ракети, негайно киньтеся вниз і лежіть спокійно; переважно рухи можуть розкрити вас. Якщо вам не наказано спостерігати, закрийте очі та покладіть руку так, щоб очі були захищені від світла.

ЗССЧ

Зупиніться! – Спостерігайте! – Слухайте! – Часто!

Використовуйте оптичний приціл, пасивні засоби захисту в темряві та слух, щоб розвідувати противника

Тренуйтеся з відділенням та створюйте процедури для:

- розташування учасників відділення
- спостереження та зв'язок всередині відділення під час руху
- заходи на випадок зупинки та перерви

Таким чином, потреба в наказах, командах і знаках зменшується, і ви знаєте, де знаходиться кожна людина в різних ситуаціях. Усі операції виконуються швидше та стають ефективнішими.

Бої в темний час доби, як правило, ведуться так само, як і бої вдень, тому що місцевість можна висвітлити освітлювальними боеприпасами. Однак підрозділи, які мають багато допоміжних засобів у темряві, можуть воювати без освітлення. Бої в темряві слід пробувати при денному світлі.

Підготовка до бою

Підготовку до бою в темряві краще проводити при денному світлі. Тому починайте якомога раніше. Створіть процедури, щоб ви та ваш підрозділ завжди мали певний рівень готовності до нічного бою, навіть якщо ви та ваш командир не очікуєте бою найближчої ночі — ніколи не знаєш, що може придумати противник!

Крім дій, які ви виконуєте за командою «До бою готовий!» – перевірте перед темною битвою:

- маски та будь-які розпізнавальні знаки на ваших формі та спорядженні
- стаціонарні пристрої для здійснення вогню
- сигнальне мінування й інше мінування
- що сектор стрільби можна розпізнати навіть у темряві
- особисте обладнання, щоб воно не гриміло і не блимало
- обладнання для спостереження в темряві
- функція і розподіл сигнальної зброї та освітлювальних боеприпасів
- щоб кожна річ була на своєму місці в транспортному засобі та у вашому обладнанні

Командир взводу і відділення також віддають накази:

- розподіл обладнання для бою в темряві
- організація освітлювального патрулювання
- план освітлювальної стрільби

У темряві групування противника щільніше, ніж удень. Противник регулярно використовує інфрачервоне обладнання, прилади нічного бачення і наземні радары.

Перевіряйте!
Здійснюйте!

Під час бою

У темряві відділення та взводи зазвичай згруповані щільніше, ніж у світлий час доби. Будьте спостережливі, щоб без потреби чи неспвідомо не зібратися разом.

Дистанції бою можуть бути короткими в темряві - будьте готові до ближнього бою. Скористайтеся ручними осколковими гранатами, оскільки вони не показують, звідки ви кидаєте, і зазвичай достатньо, щоб ручна граната впала близько до противника.

Дим від ручної димової гранати ефективно приховує, якщо супротивник освітлює місцевість. Крім того, це ускладнює спостереження за допомогою інфрачервоного світла та приладів нічного бачення.

Будьте завжди в курсі:

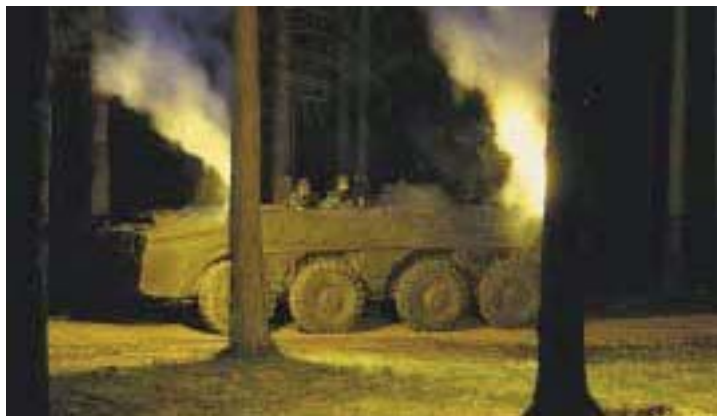
- де командир та інші товариші
  - де освітлювальні стрільці
  - де фланговий підрозділ
-
-

Майте на увазі, що світло від ручних осколкових гранат і ручних димових гранат сліпить і порушує нічний зір.

Командир повинен узгодити вогонь освітлювальних стрільців з вогнем протитанкової зброї, щоб цілі були освітлені в потрібний момент.

Як освітлювальний стрілець, ви повинні бути активними і спритними - від вас залежить, чи зможе решта взводу вести прицільний вогонь. Необхідно враховувати вітрові умови та розміщувати освітлювальні пункти проти вітру.

У разі вогневої засідки деякі сигнальні міни можна встановити вздовж дороги чи смуги, щоб транспортний засіб постійно освітлювався без необхідності відкривати вогонь з інших освітлювальних боєприпасів

Для захисту від несподіванки і для освітлення місцевості можна використовувати сигнальні міни. Міни налаштовані на спрацювання за допомогою тросу або дистанційного шнура на витяг.

З кулеметів і вогнепальної зброї можна вести *фіксований вогонь*, тобто виготовляються пристрої, які дозволяють фіксувати зброю і вести вогонь у певному напрямку, куди очікується просування противника. Таким чином полегшується наведення зброї.

Будьте особливо пильними в темний час доби. Ризик бути захопленим зненацька більший, ніж у світлий час доби. Посилити спостереження та за необхідності виставити варту прослуховування.

Використовуйте світло від палаючої місцевості, будинків і транспортних засобів, щоб виявити противника та боротися з ним

Освітлювальний патруль зі сигнальним пістолетом

Команди для відкриття вогню освітлювальними боєприпасами:

Командир: **"Світло готувати!"**

Стрілець: **"Світло готове!"**
Командир: **"Світло!"**

Команда **"Вогонь!"** не дається освітлювальним стрільцям, оскільки це може призвести до того, що інші у відділенні відкриють вогонь

Команди для відкриття вогню з освітлювальних боєприпасів і ручної стрілецької зброї/кулеметів одночасно:

Командир: **"Приготуватися!"**

Командир: **"Світло готувати!"**

Стрілець: **"Світло готове!"**
Командир: **"Вогонь!"**

Якщо ви маєте намір відкрити вогонь з ручної стрілецької зброї та кулеметів до того, як почне світити перший постріл (тобто коли пролунає звук сигнального пістолета або освітлювальної ракети, коли світло виявить місце нашого угруповання), подайте команду **"Вогонь!"** замість **"Світло!"**

Освітлювальна стрільба

У взводі освітлювальна стрільба зазвичай координується двома освітлювальними стрільцями з командиром взводу. Ці двоє працюють разом, щоб забезпечити відділення безперервним освітленням.

Розгляньте наступне якщо ви освітлювальний стрілець:

- Згрупуйтеся правильно. Освітлювальні патрони та освітлювані ракети викликають дим та іскри при пострілі. Таким чином можна виявити розташування відділення, а також «закурити» бойову позицію, щоб було важко спостерігати і стріляти влучно.
- Радіус світла змінюється за силою та поверхнею залежно від висоти світла над землею.
- Можливо, буде потрібно стріляти так, щоб ви отримали дві або більше освітлювальні точки. Затінення місцевості та противника може ускладнити видимість цілей.
- Розташуйте освітлювальну точку безпосередньо над ворогом або за ним, щоб він був силуетом.
- Націлюйтеся під кутом 45 градусів угору, щоб освітлення було найкращим - якщо ви націлюєтеся вище, ви освітлюєте себе, якщо ви націлюєтеся нижче, час світла буде коротшим, і ваші товариші можуть бути засліплені.

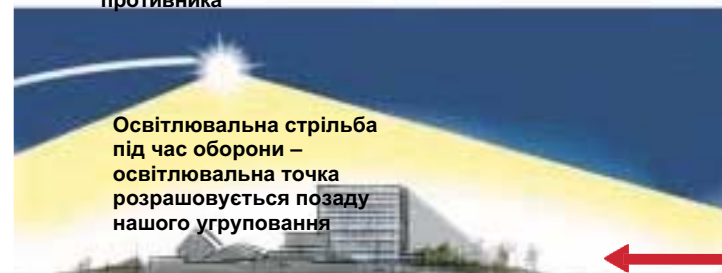
Освітлювальна стрільба непрямым вогнем

Освітлювальна стрільба під час наступу – освітлювальна точка розміщена перед нашими підрозділами

Угруповання противника

Наш взвод під наступом противника

Освітлювальна стрільба під час оборони – освітлювальна точка розраховується позаду нашого угруповання

Наш взвод під обороною

Пересування противника

Відкрийте вогонь - зненацька, синхронно також позаду - це дає найбільший ефект

Подумай!

- У темряві влучити набагато важче
- Важко відрізнити своїх від противника
- Дульний вогонь виявляє вас, коли ви стріляєте

Якщо у вас є можливість, вибирайте бойову позицію і відкривайте вогонь так, щоб:

- вогонь відкривається зненацька
- вогонь відкривається синхронно
- Вогонь відкривається позаду або навкис противнику

Це створює страх і плутанину

у ворога

Коли відкривати вогонь?
Діють ті ж правила, що і
вдень.

Вибирайте низький точка
прицілювання під час стрільби в
темряві або в умовах обмеженої
видимості.

Бій у населеному пункті

Під час війни та інших військових дій люди часто намагаються взяти під контроль порти, аеродроми та інші вузли. Вони також намагаються знищити політичне та військове керівництво. Зазвичай їх спочатку знаходять поблизу міст. Тому ми повинні мати можливість вести бойові дії навіть у населених пунктах.

©Foto: Kristofer KS Sandberg, FBV

Бойове середовище

Будинки можуть бути різних типів, наприклад, старі або сучасні будівлі в центрі міста, житлові райони з багатоквартирними будинками, житлові райони, ділові або промислові будівлі. Тип будівель впливає на поведінку вашого підрозділу.

Кам'яні будинки часто пропонують хороший захист для захисника, тоді як інші будинки можуть зруйнуватися, як картковий будиночок під час бою.

У промисловій зоні можуть бути цистерни або контейнери з газом або іншою сильно вибухонебезпечною рідиною. Гуму або інший матеріал можна підпалити та утворити токсичні пари.

Будівля швидко змінює характер. Під час бомбардувань і обстрілів будинки можуть зруйнуватися. Пожежі трапляються часто. Пил і дим залишаються надовго, а видимість є лише кілька метрів. Сектор обстрілу зникає, а зоровий контакт з товаришами втрачається. Шляхи вперед і відступ перекриті. Хід бою швидкий і жорстокий. Важко відрізнити друга від ворога – у всіх брудні обличчя та запилена уніформа. Психологічний стрес значний через те, що поруч з тобою є ворог і ти ризикуєш

I bebyggelse kan bränder lätt upp- stå

Kontrollera och var beredd på att använda din personliga skyddsutrustning. Observera att skyddsmasken inte skyddar mot vissa typer av giftig rök och gaser.

опинитися в оточенні та бути під постійним обстрілом. Щоб було легше розпізнавати товаришів, форма може бути позначена нарукавною пов'язкою або каска кольоровою стрічкою або чимось подібним.

Підрозділи, які воюють у населених пунктах, часто повинні мати можливість діяти *невеликими підрозділами*, які іноді можуть бути відрізаними від решти підрозділу.

Цивільне населення може залишатися в будинках і руїнах, особливо в сховищах і підвалах. Тому важливо перевірити «ситуацію з цивільними». Забезпечити швидке виведення цивільних із зони бойових дій або в укриття, щоб вони не ризикували отримати поранення чи смерть. Призначте їм місця збору або шляхи евакуації.

Повідомте, якщо помітите цивільних.

Слідкувати за дотриманням норм міжнародного права – запобігати зловживанням і мародерству!

В умовах воєнного стану можлива так звана спонтанна евакуація, тобто мирних жителів, які намагаються втекти з району бойових дій і можуть блокувати дороги та підходи.

Майте на увазі, що нашим мирним жителям може знадобитися допомога з медикаментами та продуктами харчування. Потім ви повинні направити їх назад вздовж шляхів евакуації. Вам і вашому підрозділу знадобляться ваші ресурси, коли почнеться битва. Однак у разі термінової потреби ви повинні вміти допомогти. Запитайте командира, як діяти.

Переконайтеся, що ваш підрозділ не затримується великими скупченнями цивільних або заторами

Підготовка до бою

У разі атаки в населених пунктах *взвод* повинен мати:

- додаткові боєприпаси — в основному дрібнокаліберні, ручні гранати, ручні протитанкові гранатомети та гранати до гранатометів "Carl Gustaf"
- вибухові речовини та засоби підривання
- подовжені заряди
- механічний запалювач вогнепровідного шнура
- обладнання для входу в будівлі, таке як мотузки та драбини, сокири, лопати та ломы
- обладнання для знешкодження мін і нерозірваних боєприпасів

- засоби зв'язку для зв'язку між відділеннями в передньому взводі
- протипожежне обладнання

Переконайтеся, що *кожна людина* знає:

- збірний пункт, якщо ви розійдетесь під час просування
- збірний пункт або шлях евакуації для цивільних

Перевірте засоби індивідуального захисту. Одягніть захисні окуляри, якщо є.

Слідкуйте за вищими поверхами та дахами з протилежного боку

Пересування

Взвод, який має наступати пішки вулицею, зазвичай наступає вздовж стін будинків по обидва боки вулиці. Передній патруль може просуватися першим.

Просування всередині будинків означає посилений захист, але також просування повільніше, і може бути важко підтримувати контакт у відділенні та взводі.

Під час просування кожен повинен уважно спостерігати за будинками на *протилежному боці вулиці* (вікна, дахи тощо) і весь час бути готовим до можливості швидкого вогню по виявлених цілях. Також спостерігайте за вікнами на рівні землі та вікнами підвалу з вашого боку.

Завжди направляйте зброю в ту сторону, у яку ви спостерігаєте. Щоб мати можливість швидко діяти проти виявленої цілі, ви повинні вміти стріляти як правою, так і лівою рукою, залежно від того, на якому боці вулиці ви знаходитесь. Якщо ви стріляєте як правша чи лівша, ви повинні тренуватися з обома типами хвата.

Стережіться снайперів!

Просування бойових пар

Спостерігайте за кутами вулиць і перешкодами. Тримайте голову вниз

Пройдіть через "підвальне" вікно

Просування відбувається впритул до стіни. Присідайте під вікнами

Швидко перекотіться через стіну, притиснувшись тілом до гребеня стіни

Відкриті двері та інші приміщення проходять швидко зі зброєю, спрямованою вперед або в бік приміщення, через який проходять

Спостереження перед наступом ведеться з тіньового боку. Визначте наступну захисну позицію. Просування відбувається на тіньовій стороні

Проходження перешкод

Будівлі часто вимагають спеціальних методів просування, щоб ви могли підійматися та спускатися з різних поверхів та перешкод.

«Безпечна спина»(тримайте спину прямо),
підніміть коліна.

Підійміть і штовхніть товариша через перешкоду, а він сам нехай підтягується за допомогою рук

Увага!

Коли ви піднімаєте подвійним хватом - не зчіплюйте руки, а покладіть одну руку в іншу. Інакше є ризик зламати пальці.

Людина стає на руки свого товариша, і товариші її піднімають

Візьміться за зап'ястя

Піднімайте, поки пахви не досягнуть віконної рами

Візьміться за бойовий жилет і підніміть його

Ці методи вимагають багато практики, перш ніж ви зможете використовувати їх під час бою.

Завжди будьте спостережливими щодо своїх і ворожих мін.

Двоє людей стають на коліна і тримають товариша за ноги. Людина, яку піднімають, повинна мати прямі ноги

Підніміть дошку. Двоє людей тримають дошку і, якщо необхідно, штовхають її вгору

Візьміть збройовий ремінь і підніміть товариша вгору одночасно з тим, як він «підніметься» по фасаду

Куряча драбина

Людська драбина - поставте ногу на задню частину вашого товариша. Будьте обережні, щоб не поранити спину товариша

Гак Ентер — перевірте надійність гака перед тим, як почати лізти

Крокувальна планка - гіллястий стовбур дерева з користою може використовуватися в якості крокувальної планки. Якщо ви спираєтесь ліктем на гілку, у вас може бути вільна одна рука, наприклад, для метання ручних гранат. Для використання стовпа зазвичай потрібно не менше трьох людей. Задній солдат утворює «якір» і штовхає, а два інших піднімають і закріплюють збоку.

- Схопіть гілку
- Біжіть прямо вперед, почніть підніматися по стіні з прямою спиною і відштовхніться від стіни назовні.
- Досягнувши віконної рами, помістіть одну ногу через край. Потім підніміться.

Пересування відділення

Відділення просувається одночасно або послідовно. Просування відбувається від укриття до укриття. Підтримка організовується всередині власного відділення або відділенням, що знаходиться позаду, або фланговим відділенням

Зіткнення

Детальніше читайте в
розділі
«Способи ведення вогню
та пересування».

У разі обстрілу взводу організовується вогнева підтримка, а при необхідності – димова завіса проти противника. Потім просування відбувається командами від укриття до укриття. Використовуйте двори та можливість захищеного просування всередину будинків

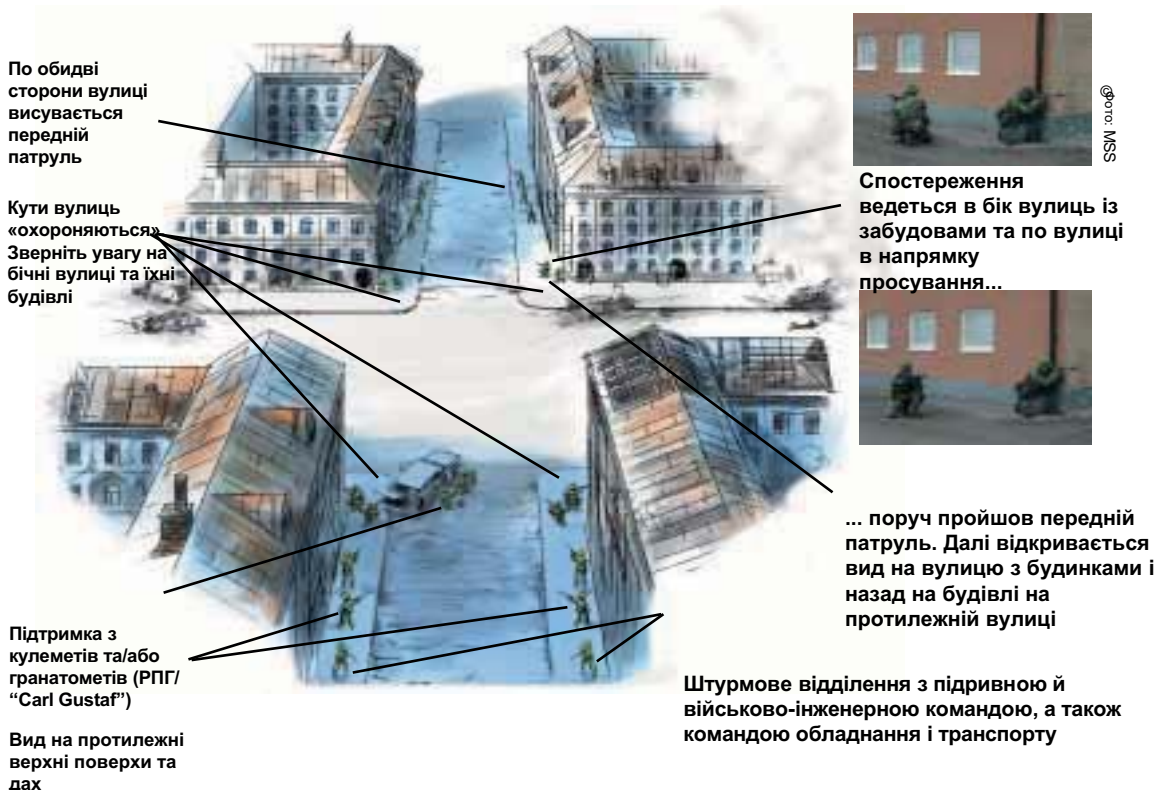
Бойове угруповання

Взвод може мати такі підрозділи, завдання та техніку:

- *Штурмове відділення*, також передове відділення з передовим патрулем:
  - займає та закріплюється на місцевості, необхідній для продовження наступу та пересування взводу
  - обшукує та очищає будівлі
  - оснащений стрілецькою зброєю, кулеметами та ручними протитанковими гранатометами/АТ4
  - приносить додаткові гранати шокової дії, ручні осколкові та димові гранати
- *Відділення підтримки*
  - підтримує пересування
  - оснащене кулеметами і гранатометами ("Carl Gustaf"/РПГ)

- *Підбивна та військово-інженерна команда* (2-4 людини) — відповідальна за підбивні та руйнівні роботи:
  - відповідальна за невідкладні роботи з розмінування
  - перевозить вибухові речовини у вигляді зосереджених зарядів на даху та на підлозі
  - приносить додаткове військово-інженерне обладнання
- *Команда обладнання і транспорту* (2-4 людини)
  - проводить вперед транспортні засоби тилового взводу
  - перевозить обладнання і боєприпасів
  - забирає поранених назад на збірний пункт
  - приносить додаткові боєприпаси, вибухівку та вибухові пристрої, інструменти, драбини, воду тощо

Якщо є доступ до бойових машини, транспортна команда можна приступити до роботи.

Штурмове відділення з підбивною й військово-інженерною командою, а також командою обладнання і транспорту

Приклад пересування взводу в пішому порядку. Коли ризик зіткнення оцінюється як високий, взвод з бойовими парами пересується одночасно. Переконайтеся, що у вас є згрупована підтримка і що взвод має оглядовий пункт уздовж перехресних вулиць

Бойові машини в основному використовуються для безпосередньої підтримки автоматичними гарматами і кулеметами та для захисту під час пересування.

Стрілецьке відділення діє в безпосередній близькості до бойових машин і не дозволяє ворожим протитанковим патрулям підбивати наші бойові машини протитанковою зброєю впритул. Ніколи не зупиняйтеся з бронетехнікою на перехрестях, де ворог може отримати вигідні дистанції для вогню зі своєї протитанкової зброї.

Якщо використовуються танки, вони повинні бути «захищені» бойовими машинами зі стрільцями, які можуть спостерігати та націлюватися на танки та бойові машини. І бойові машини, і стрілецьке відділення можуть вести вогонь з близької відстані, а також по верхніх поверххах і дахах. Якщо стрілецьке відділення виходить з бойової машини, одна людина залишається позаду для спостереження з бойового простору. Він повинен бути підключений до системи внутрішнього зв'язку.

Також уникайте стояти біля невідконтрольних нам будівель. Противник може знищити нашу техніку, стріляючи через дах або кидаючи ручні протитанкові гранати.

Якщо противник встиг підготувати оборону, слід уникати ведення боїв на транспортних засобах.

Foto: MSS

Танки і бойові машини зі стрілецькими відділеннями діють злагоджено під час бою в населених пунктах

Знаки при цілевказанні

Наші війська

Піхота противника

БТР/БМП противника

Ворожий танк

Танки просуваються вперед, щоб забезпечити вогневу міць і прикриття

Стрілецькі відділення зі спостерігачами спостерігають і захищають танки від вогню збоку і позаду

Кути вулиць «охороняються». Вид на бічні вулиці та будівлі

Нагляд позаду, вгору і в сторони

Процедура просування з танками та бойовими машинами. Якщо є ризик зіткнення, загін просувається на відстань. Передові стрілецькі відділення просуваються врівень з танками

Ціль наступу

Система маркування

Наступні кольори використовуються для позначення діяльності. Знаки можуть надаватися вимпелами. Розмітку можна зробити вимпелами, стрічками або фарбою з балончика.

	Головна частина. Місце вклинення – будівля не захищена/не обшукана
	Поранений персонал всередині будівлі Потрібен санітарний транспорт
	Точка вклинення – будівля захищена/обшукана.
	Міні-пастки/загородження в будівлі. Потрібен персонал з розмінування.
	Живий
	Зелений
	Синій

Вклинення з використанням бойової машини

Обшук можна здійснити за допомогою кінологів.

Пам'ятайте, що гранатометний вогонь часто стає причиною пожеж у будівлях.

Обшук та зачистка будівлі

Перед наступом командир взводу і відділення повинні:

- отримати інформацію про обстановку цивільного населення та противника в цілі наступу
- оцінити будівлі
  - товщина стін і опору?
  - чи можуть свій і ворожий дрібнокаліберний вогонь і фрагменти ручних гранат пробивати стіни?
  - чи має ефект непрямий вогонь?
- оцінити з'єднання в будівлі, ризик пожежі та мініпасток
- вказати пункт вклинення та засоби допомоги у разі вклинення
- вказати заходи щодо усунення проходів у стінах і перешкодах

Обшук відбувається, якщо вогонь не можна випустити через те, що:

- невідомо, чи є в будівлі ворожий персонал
- власний персонал може бути в будівлі
- у будівлі можуть перебувати цивільні особи

Обшук готується так, щоб він відразу і без втрати темпу переходив в зачистку.

Зачистка вогнем відбувається, якщо ворог є або вважається, що він знаходиться в будівлі, а інші методи не є актуальними.

Зачистка також повинна мати можливість переходу до обшуку.

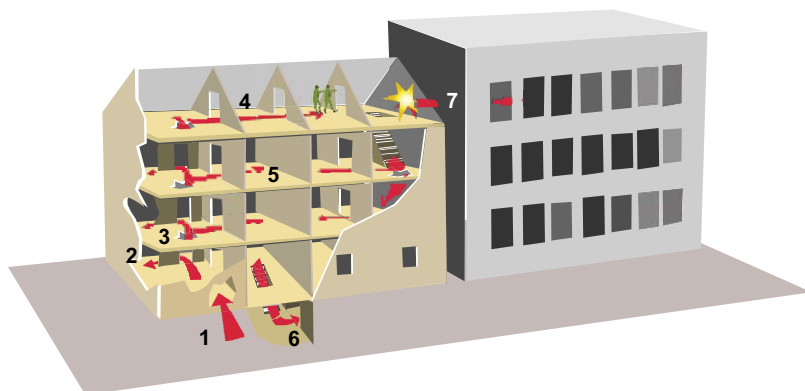
Командир взводу знаками та наказами керує боєм. Для цього необхідно, щоб він був значно попереду і щоб він постійно орієнтувався відділеннями.

Вогнева підтримка організовується власними силами підрозділу, а в міру наявності – вогнем з бойових машин та з непрямих наводів, переважно з мінометів. Вогонь ведеться по всіх вікнах, отворах і місцях, з яких противник може обстрілювати відділення, які будуть вриватися в будівлю.

Будинки розділені на сектори, щоб полегшити цілевказання та розподіл вогню під час підтримки

Коли взвод вклинився на перший поверх, атака продовжується на верхній поверх, який зачищається кімната за кімнатою. Потім будівлю зачищають поверх за поверхом зверху вниз. Зачистка відбувається весь час в одному напрямку незалежно від плану поверху (бойовий принцип). Сусідні кімнати охороняються перед тим, як забрати пролом на даху.

1. Зробіть вклинення на нижньому поверсі.
2. Зачистьте сусідні кімнати.
3. Пролом на даху піднімається на наступний поверх, поки не буде досягнуто верхнього поверху.
4. Зачистіть верхній поверх у напрямку від ближньої частини до дальньої частини.
5. Зачистіть передостанній поверх у напрямку від ближньої частини до дальньої. Зачищення можна продовжувати по всій поверхні поверху, через проломи, що буди утворені вибухами.
6. Наступ триває, доки не буде зачищено перший поверх і підвал.
7. Пролом стіни переноситься до наступної будівлі. Зачищення триває.

Зачищаючись зверху вниз, ми маємо перевагу над противником. Ми також даємо йому можливість вийти з будівлі, і таким чином з ним стає легше боротися.

Противників у різних просторах також можна придушити, кинувши туди одну чи кілька ручних гранат чи інших зарядів, не завершуючи вклинення після вибуху. Простори «бойові зони захищені».

Якщо наступ триває через кілька будинків, побудованих разом, просування відбувається через горища, по дахах або через підвальні переходи. Противник міг замінювати вікна, двері та інші проходи. Таким чином, нові проходи повинні бути зроблені шляхом обстрілу або підризу.

Напад відбувається так:

Підтримка

Відділення підтримки відкриває вогонь. По вікнах і дверях стріляють уламково-фугасними або протитанковими кумулятивними гранатами.

Відкриття пролomu

Відділення вклинення (підризне відділення) підризає проходи в перешкодах і стінах.

Створення заряду в стіні

Прикріпіть дві опорні ніжки до ящика для боєприпасів. Наповніть ящик пластичними вибуховими речовинами та вставте вогнепровідний шнур з підризником. Для зовнішньої стінки потрібно 10-14 кг пластичної вибухової речовини, для внутрішньої стіни - 5-8 кг.

Настінний заряд бажано розмішувати біля зовнішньої стіни під вікном. Це дає більший пролом, а залишковий ефект збільшується, оскільки фрагменти від радіатора опалення розносяться по кімнаті.

Приклад проломного заряду

Вклинення

Відділення вклинення вриваються в будівлю і займають найближчі кімнати так:

- Перша команда відділення кидається вперед і ховається біля зовнішньої стіни з одного боку отвору. Одна людина захищає на розі будинку. Перша людина «один» стоїть у підготовчій позиції обличчям до отвору.
- Командир відділення або "один" вирішує, як відбуватиметься вклинення.

Команди:

Один: **"Ви кидаєте — я захищаю!"**

Два: **"Я кидаю — ти захищаєш!"**

- "Один" йде в сторону, тримаючи зброю спрямованою в отвір. "Два" крокує вперед із ручною гранатою.

Команди:

"Два" говорить: **"Наближається вибух!"**

Інші повторюють: **"Наближається вибух!"**

- "Два" кидає ручну гранату, а потім повертається на своє місце позаду "один". "Один" крокує до стіни.
- Захист приймається в залежності від типу гранати і захисної здатності стіни. "Один" залишається, якщо це можливо, навпроти отвору. Будьте обережні, щоб не кинути ручну гранату знову.

Якщо противник кинув ручну гранату - повідомте "ручна граната" - кидайтеся в приміщення, звідки кинули гранату, або сховайтеся.

Розрахуйте так, щоб ви знали, коли ВАША граната детонує - інакше ви ризикуєте вскочити занадто рано! Тренуйтеся під час вправ «рахувати правильно».

Одна тисяча, дві тисячі, три тисячі, чотири тисячі

- Коли ручна граната вибухне, "один" і "два" негайно рухаються в кімнату. "Один" вибирає йти ліворуч або праворуч, відразу після входу в отвір. "Два" вибирає протилежний напрямок, якщо це можливо. Рух відбувається відразу вбік так, щоб спина впиралася в стіну (на метр) і щоб пара, що б'ється, не виділялася силою на фоні отвору.

Зачистка

- У середині кімнати відкривається вогонь, і противники, що залишилися, знищені. Вогонь ведеться по точковій цілі. Слідкуйте за дверима та вікнами, куди може проникнути противник. Замініть магазин послідовно за командою "одного". Стрільба чергами від стегна використовується, якщо в кімнаті виявлено кілька ворогів.
- Інформуйте тих, хто позаду, рапортуючи: «Один противник знищений - двері прямо вперед - кімната вільна - ми зачищаємо наступну кімнату!»
- Зачистка триває, щоб зачистити сусідні кімнати.
- Відбувається заміна бойової пари або команди:
  - шляхом отримання наступної пари/команди
  - за командою: "три і чотири - вперед!"
  - за сигналом

Перевірте товщину внутрішніх стін. Якщо стіни гіпсові, осколки ручних гранат можуть їх пробити. Потім використовуйте шоківі гранати. Стіни можна контролювати, ударяючи ногою, коли ви притиснуті до стіни. Якщо стіни не захищають від малокаліберного вогню та осколків - займайте низькі позиції.

- Після того, як група увірвалася, вона продовжує рух до наступного поверху. Уникайте сходів, які можуть бути замінованими пастками. Натомість дозвольте підривному відділенню пробити діру в стелі.
- Коли заряд здетонує - підкиньте ручну гранату вгору через отвір і випустіть кілька вогневих черг. Будьте готові до того, що граната знову впаде крізь отвір. Будьте обережні, щоб дах не завалився під час вибуху.
- Допоможіть один одному швидко вибратися через отвір. Залишайся на зв'язку.

Продовження наступу

Наступне відділення пересувається за наказом командира взводу до пункту вклинення. Відділення підтримки готова підтримувати продовження наступу або відступу, захистити фланг взводу або просуватися до командира взводу.

-
- Під час зачищення: ніколи не входьте в кімнату, не вистрілюючи в двері або не кинувши ручну гранату.
  - Тільки одна бойова пара знаходиться в «передній кімнаті».
  - Розподіліть захист у незачищених напрямках.
  - Вогонь дрібного калібру як нашого, так і ворога може пробивати стіни. Використовуйте доступний захист і займайте низьку позицію.
-

Оборона захопленого “місця”

Противник неодмінно зробить контратаку, щоб відвоювати місцевість.

Будьте готові захищати захоплені наступальні цілі.

Ви будете:

- бути готовим до стрільби
- допомагати пораненим
- поліпшувати вогневу позицію
- підтримувати зв'язок
- звітувати
- підібрати боєприпаси

Бій з бойової позиції

Бойові позиції вибираються в стійких будинках, на підступах до поселення. Противник тоді не зможе обстрілювати нас здалеку прямою наводкою. Якщо дозволяє час, також будуйте фальшиві бойові позиції, які привертають вогонь противника. Бій має бути можливим у русі – тому з'єднайте бойові позиції підготовленими та захищеними маршрутами перегрупування.

Переконайтеся, що їх можна заблокувати або замінувати, якщо необхідно.

Бойові машини групуються на бойових позиціях у будівлях або біля них.

Транспортні засоби також можуть використовуватися як укриття на бойових позиціях, які мають слабкий захист, серед іншого, від вогню непрямим наведенням.

Для кожної бойової позиції застосовується таке:

- Пост управління вогнем, снайпери та спостерігачі групуються високо з самого початку.
- Кулемети і гранатомети (РПГ/“Carl Gustaf”) групуються так, щоб їх захищали стрілецькі відділення.
- Зброя з газовідведенням у тил, наприклад, ручний протитанковий гранатомет AT4 та гранатомет (РПГ/“Carl Gustaf”), групуються поза закритими приміщеннями.
- Організовано бойове патрулювання.
- Розмічені шляхи просування, посильних та контратак.

Вогнева позиція

Щоб оборонний бій був успішним, необхідно:

- вогневі позиції вміло підібрані, укріплені та добре замасковані
- провести ретельну підготовку до захисту
- проведено масштабні загороджувальні та мінні роботи

Фронтальний захист.
Фланговий напрямок
стрільби.

Захист від дії зброї

Будівлі часто забезпечують чудовий захист від осколків і вогню зі стрілецької зброї та кулеметів. 10-15 см бетону відповідають приблизно 1,5 см броні, тобто майже тому захисту, який надає бронетранспортер.

Мішки з піском, меблі, автомобільні шини, бочки з маслом і контейнери, наповнені піском, гравієм і камінням, можуть забезпечити хороший захист, якщо захист створений достатньо міцним, щоб витримати тиск.

Мішки з піском складаються шарами, тобто загортаються, а автомобільні шини складаються подвійними рядами та підтримуються, наприклад, арматурою або трубами. Бетонні та каналізаційні труби або кабельні труби можна вигідно використовувати як доповнення до мішків з піском і автомобільних шин. Ви можете знайти матеріали на будмайданчиках, звалищах металобрухту чи знесених будинках.

Під час пошуку матеріалів
остерігайтеся боєприпасів і
мін, що не вибухнули.

Перегородіть підвальні сходи та влаштуйте маршрути перегрупування через дахи та стіни

Ви можете вибрати вогневу позицію

- в підвалі та влаштувати бійниці на рівні вулиці
- трохи всередину будинку - тоді вас не так легко виявити і ви краще захищені від обстрілу: розташуйтеся так, щоб ви могли стріляти через вікно, дверний проріз або через отвір, який ви зробили в стіні
- в уламках, де можна копати та будувати укриття

- на задніх дворах, де можна стріляти над уламками
- у кутах будинку та кутах стін тощо
- вище в будинку, щоб боротися з тими, хто ховається за стінами або купами уламків
- на балконах або терасах

Якщо ви збираєтеся стріляти ручним протитанковим гранатометом AT4 або гранатометом (РПГ / "Carl Gustaf"), вибирайте вогневу позицію за будинком або в пошкоджених будинках, де немає задніх стін і даху.

Побудуйте захист перед бійницями, якщо є ризик обвалу під час обстрілу. Влаштуйте біля своєї вогневої позиції захисні позиції.

Якщо ви вибираєте вогневу позицію поза домом, копайте її на деякій відстані від будинку. Пам'ятайте, що дерев'яні будинки легко загоряються. Вибирайте вогневі позиції таким чином, щоб відстань до дерев'яного будинку вдвічі перевищувала висоту будинку, інакше є великий ризик того, що через спеку та дим ви будете змушені відійти від вогневої позиції.

Уникайте групування на
даху

Забезпечте достатній
отвір ззаду

Щонайменше три
шари мішків з
піском для захисту

Сітка проти ручних
гранат

Водостічна труба,
"ручна граната-
спад"

З високої вогневої позиції
можна стріляти ближче до
будівлі

Зміцніть захист за допомогою міцних столів, книг,
рулонів килимів тощо. Покладіть пісок і землю на
підлогу, а мокрі ковдри на вогневу позицію як захист
від пожежі

Розташуйтеся з
опорою на лікті

Забийте вікна та
двері

Майте на увазі, що вода в трубах може бути забруднена, якщо внаслідок бойових дій вона змішалася зі стічними водами або якщо очисні споруди перестали працювати.

Організуйте приховані маршрути руху, наприклад, через підвали, водоканалізаційні труби, гаражі тощо. Будьте готові, що противник також може спробувати використати їх.

Приберіть навколо себе всі горючі матеріали. Організуйте зв'язки з найближчими товаришами. Запасіться боєприпасами, продовольством, водою та медико-санітарним майном.

Готуйтеся до бою, щоб ви могли битися або рухатися навіть у темряві та при поганій видимості.

Перешкоди

Відділення або взвод також повинні побудувати перешкоди навколо опорного пункту та всередині будинку. Намагайтеся бути винахідливими, влаштовуючи перешкоди.

Колючий дріт, дріт, арматура проти вертольота

Заблокувати або підірвати сходи

Мінування

Перший поверх
укріпити мішками
з піском

Сигналізація, перешкоди та захисні заряди в підвальних переходах і водопропускних системах

Блокпост з рейками
та уламками
автомобіля

Сітка або решітка перед
розсувними вікнами

Приклади різних перешкод:

- Влаштуйте дротяні загородження з рогаток.
- Приберіть пожежні сходи, водостічні труби тощо.
- Використовуйте протитанкові та протитранспортні міни або оборонні заряди (протипіхотні міни).
- Двері, вікна та інші отвори забийте дошками або вставте сітку.
- Забарикадуйте або підірвіть сходи, які не будуть використовуватися.
- Заповніть приміщення, які не призначені для використання, меблями, щебенем і колючим дротом.

Бій

При здійсненні бою слід рухатися. Використовуйте патрулі, які підкрадаються до ворога і його бойових машин і піддають їх вогневій засідці. Використовуйте снайперів, які змушують противника сховатися на своїй бронетехніці. Тоді з противником можуть боротися наші патрулі та відділення з протитанкової зброї. Невеликі, добре навчені та відважні патрулі можуть завдати великої шкоди противнику.

Здійсніть бій!
Навчіться орієнтуватися по
вулицях і провулках!

ВЗЯТТЯ ПОЛОНЕНИХ

Майте на увазі, що ворог може прикинутися мертвим або пораненим і що він може вистрілити чи кинути ручну гранату, коли матиме нагоду.

Якщо відділенню вдасться взяти в полон, можна отримати важливу інформацію про противника. Найпоширеніший спосіб брати полонених — під час або після битви брати противників, які здалися або були поранені.

Спеціальні операції захоплення полонених проводяться тільки тоді, коли необхідно вміти вирішити поставлене завдання. Пріоритет надається розвідці, штабному або зв'язковому персоналу, який пересувається на індивідуальних неброньованих транспортних засобах, а також посильним.

Транспортний засіб зупинено:

- водійська кабіна, шини і двигун обстріляні
- проти транспортного засобу спрацьовує оборонний заряд (протипіхотна міна)
- транспортний засіб наїжджає на міни
- як перешкоди на дорозі використовуються дерева, дрів або мотузка

Майте на увазі, що ворог часто пересувається з бронетехнікою та з супроводом. Будьте пильними – будьте ретельними!

Військовополонених роззброюють і обшуковують (див. розділ "Варта"). Як правило, перед обшуком їх необхідно доставити в місце, яке охороняється. Будьте обережні і дозвольте товаришу захистити вас. Нехай особа, яку обшуковують, нахилиться вперед до дерева чи стіни або тримає руки над головою. Ви також можете дозволити полоненому лежати на землі під час обшуку.

Будьте чіткі та рішучі з військовополоненим, щоб він не намагався застати вас зненацька або спробувати втекти.

Військовополонений має право на утримання:

- уніформи
- засоби індивідуального захисту (протигаз та ін.)
- шолом
- документи, що посвідчують особу та бейдж
- обладнання для приготування їжі (каструля і ложка, але не ніж або виделка)
- особисті речі, які не мають розвідувального значення

Забрати у полоненого:

- зброю та боєприпаси
- інструменти, ножі тощо
- інше військове обладнання (компас, ліхтарик тощо)
- мапи
- документи, які можуть мати військове значення

Відокремте полонених офіцерів, солдат та унтерофіцерів і тримайте їх окремо. Негайно доповідайте, якщо захопите ворожого офіцера.

З ув'язненими потрібно поводитися відповідно до норм міжнародного гуманітарного права. Запобігти жорстокому чи принизливому поводженню з військовополоненим.

Працівники тюремної охорони розташовуються найближче до кабіни автомобіля

Транспортний засіб, укріплений колючим дротом, щоб уникнути втечі

Приклади транспортних засобів для перевезення в'язнів

Військовополонених доставляють під охороною по ланцюгу надання медичної допомоги до найближчої відповідної палати або до пункту збору полонених. Це часто зустрічається поблизу пункту постачання.

Якщо ви охороняєте військовополонених, ви повинні:

- запобігати спробам втечі – при необхідності вогнем
- запобігати знищенню чи викиданню документів та інших речей